

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.
Nyúltér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyestől
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, december 16.

Mal számunk főbb közleményei:

- Szociális alkotások.
- A jövő év esküdtbírái.
- Rabok segélyezése.
- Bajok az autobus vállalatnál.
- Széll Kálmán temetése.
- A bajmoki inkvizitor.
- Kat napig elrejtett hulla.
- Jászai Mari az alkohol ellen.
- Tisza István gróf a magyar művészetről.
- A bitumen.

A készfizesítés.

Arad, december 15.

A bankjavaslat valószínűleg még e hét folyamán kerül a képviselőház elé, melynek pénzügyi bizottságakéden délután foglalkozott a javaslatnak a készfizesítés megkezdésére vonatkozó részleteivel. A bizottsági tanácskozás meglehetősen tisztázta a helyzetet, olyannyira, hogy bárha kimerítő vita várható, de obstrukcióról ma már senki sem beszél.

Az ellenzéki kardcsörtetés üres cintányér verdesésnek bizonyul és a nagyhangú fenyegetőzés erőtlen ásitásba szalad át. A függetlenségi párt különben is belátja, hogy haszontalan időfeccsérítés volna a fontos törvényjavaslatok ellen dörögni. Az ilyen szakkérdésekben ők sem ujat, sem okosat nem tudnak mondani, a régi frázisok recitálását pedig már úgy látszik nemesak az ország, hanem ők is unni kezdik. A munkapárt fegyelmezett többsége erős falként áll

a kormány mögött és az ország hangulatának kifejezését tolmácsolja.

A nyilvános diskusszió egyébiránt mindinkább meggyőzi közvéleményt arról, hogy a kormány javaslata, az aranyfizesítés minden előnyét, a célját és a rendeltetését meghozza, kielégítő mértékben és azonnal.

A készfizesítés ugyanis nem a belső, hanem a külföld számára kell. A belső nem kívánja az aranyfizesítést, sőt annyira idegenkedik attól, hogy a közös bank által forgalomba hozott 1200 milliónyi aranyból 1000 millió visszaözlött hozzá. Hiszen a mindennapi forgalomból tudjuk, hogy közönségünk, mihelyt aranyat akar nekik adni, bankjegyet kér helyette. Epen azért a kormány kénytelen volt arról gondoskodni, hogy tíz és húsz koronás bankjegyeink még a készfizesítés tényleges fölvétele után is maradjanak forgalomban.

A külföld számára azonban természetesen nem azért készül a készfizesítés, hogy aranykészletünket kivigyék. Sőt ez a lehetőség a készfizesítés rossz oldala, nem egyszer kamatlábemeléssel megelőzendő veszedelme. Ellenben igenis azért kell a készfizesítés a külfölddel szemben, hogy pénzünk diszázszióba ne jusson. Azaz külföldi fizetéseknel ne kelljen, mint azelőtt évtizedeken át, pénzünk névértékére ráfizetni.

Már pedig a kormány bankjavaslatának első szakasza ráparancsolja

a bankra, a szabadalom külömbeni elvesztésének terhe alatt, hogy tartozik pénzünket a diszázsziótól megóvni, illetve valutánk paritását fönntartani. Vagy sikerül ez a banknak tényleges készfizesítés nélkül is, vagy nem. Ha nem sikerül, akkor a szabadalomért aggódó bank maga fogja igen hamar követelni és sürgetni a készfizesítés megkezdését. Ha pedig sikerül, ha sohase lesz diszázszió és mindig meglesz a valuta paritás, akkor ez éppen annyi, mintha már 1911. január elsején életbe lépne a tényleges aranyfizesítés. Mert ez a tényleges aranyfizesítés lényege, célja, hivatása, rendeltetése, eredménye.

Ez az, amit a kormány javaslata rögtön biztosít, és ez az, a mit egy esetleges túlzott ellenzéki akció az ország hátrányára késeltetne, sőt esetleg meg is hiúsíthatna. Nyilván ezt látta be a parlamenti kisebbség és a fölébredt hazafias belátás változtatta meg, enyhítette meg a bankjavaslatl szemben eddig hirdetett szándékait.

Ha egy kormány jót hoz, vétek lenne őt — pusztán csak az ellenzéki kieskedés kedvéért — ebben is megakadályozni.

S a vétek egyforma, akár tartalmatlan obstrukcióval követik el, akár — a mint azt Andrassy Gyula készül tenni, — alkotmányjogi skrupulusokkal. A magyar gazdasági élet legszámottevőbb rétegei oly hosszú idő óta és annyira nyomatékkal sürgették a készfizesítés életbeléptét, hogy ennek

A színész meg a közönség.

Írta: G. Miklósy Ilona.

Merész dologra vállalkoztam. Hatalmas fejedelmek trónusát akarom egy kissé megintgatni. Mansapság, midőn csak egy egyetlen kézmozdulattal távolítják el a koronát a fölkeut királyok fejéről, talán nem tulságosan nagy felségértés, ha egy kis rést hasítok azon a bibor paláston, melyet a „közönség“-nek nevezett nagy hatalmaság hurcol zsarnok és gőgös vállain.

Mert az orosz cári despotizmus enyhe köztársasági kormányforma a közön ég zsarnoksága mellett. Egyformán szenved e hatalmas autokrata uralma alatt minden nyilvánosság előtt szereplő ember: a költő, színész, festő, politikus, szobrász, stb. De egyik se olyan súlyosan, oly kegyetlenül, mint a — színész.

Rabszolgák nevelik a zsarnokot, — mondja egy böcs igazmondás. És a közönségnek igaza van, ha zsarnokosodik rabszolgáin. Mert minden nyilvánosság előtt szereplő ember, e hatalmas minisztertől a kis segédszínészig — alacsony rabszolgája.

Mit csinál a rabszolga? Meghunyászkodik és hizeleg. És ki hizeleg többet (hogy az elsőről ne is szóljak), mint a nyilvánosság előtt

szereplő ember. Ezuttal csak a színésztől beszélünk.

Sarah Bernhardtól Lengy Mirandáig, aki Balmazújváros műértő publikumát ragadja el művészi temperamentumával, első dolga minden primadonnának, ha a buzgó riportter meginterjuvolja, kijelenteni tórdet és fejet hajtó hódolatát imádott közönsége előtt.

Pedig a színésznek olyan mellékes az ő „imádott közönsége“, akár csak a képviselőjelöltnek a — nem szavazó polgárárs. Legfőjebb tömeges megjelenése érdekli. Mert másképp a fővárosban nincs siker, sorozatos előadás, nincs diszdalmas ötven-száz előadást ünneplő jubileum és ami fő, nincsen túllélelés! Vidéken pedig nincs gázsi, ellenben van sok utazás, nyomor és végül apostolok orszása. De lelkiileg nagyon ritkán érzi magához közel a színész az „imádott közönségét“. Sőt igazán szubtilis, finom léleknek szinte terhére van. Mert sok ember együtt: sokadalom. És sokadalomnak finom lelki érzéseket produkálni kin és győtrelem.

Egy mozdulat, hogy köhintés, az új cipő nyikorgása, a színlap vagy cukroszatieli sühogtatása (azok a nyomorult stancielik!) kiköztanti hangulatából a színész. S big Rómeó lágy, fuvola hangon rebegi szerelmi s hajait

Juliához föl az erkélyre, magában rettentő átkot mond arra a esendzavaróra, aki „miért nem marad otthon a hurutjával herbateát inni?“ Élektre pedig, aki kesergi szivetrázó panaszait Orosztes hamvedre fölött, a kis torkos menyecske iránt érez olthatatlan gyűlöletet, a kinek „nem elég a felvonásköz, hogy pákosztostkodó kedvét töltse?“ A boldogtalan „Kaméliás hölgy“ pedig, a ki végsőhaját lehe'i Armard karjai közt, magában ezer halált és gyehenát kíván annak a kifelé kászolódo utálatos embernek, a ki: „miért jön színházba, ha nem tudja bevárni a végét!“

A színész és közönség folyton haroban áll egymással. És a színész az ádázzabb ellenség. Mert a közönség olykor mégis csak leteszi a fegyvert és az igazán szép jeleneteknél töle telhető áhitat:al figyel, leselkedik. De a színész soha se enged fegyverszünetet. Mindig készenlétben áll az „imádott közönsége“ ellen. Legfőllebb annyit ismer el néha nagylelkően: „Bezzeg, most tudtok figyelni és eserdben lenni.“

Azért van aztán, hogy a színész soha se já'szik a közönségnek. Csaknem mindig „egy“ személy számára alakít.

Ez ez „egy“ nem okvetlenül az „egyellen.“ Nem mindig az „ideál“ (a kit néha személyesen nem is ismer.) Lehet egy szerződetésben

a sürgetésnek, első teendői között, engedett a Héderváry-kormány s engednie kell, ha célját komolyan átérzi, a parlamentnek is.

Szociális alkotások.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, december 15.

A törvényhozásnak ma ünnepe napja volt. Pártkülönbség nélkül örömmel üdvözölte a Ház a fehér foszfor használatát eltiltó törvény javaslat alkotóját, Hieronymi Károly kereskedelmi minisztert, aki annyi esztendő mulasztását siet pótolni és törvényhozás útján építi fel a munkásvédelem egész épületét. A legradikálisabb módja ez a szociálista igazság letörésének. Az egész ország hálójára méltó az a kormány és az a párt, mely a sok üres szócséplést a reformok és szociális alkotásokkal irtja ki az ország házából.

A mai ülésről a következőket jelenti tudósítónk:

Berzeviczy Albert elnök a képviselőház mai ülését negyedtizenegy után nyitja meg. A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után az elnök Tatatóváros élő állatbehozatal iránt való kérvényét mutatja be.

(A banktörvény.)

Wickenburg Márk gróf, a pénzügyi bizottság előadója az Osztrák-Magyar Bank szabadságának és az érme- és pénzrendszerre vonatkozó szerződésnek meghosszabbításáról a bizottság jelentését terjeszti be. A Ház a jelentés kinyomatását és szétosztását határozta el.

Haydin Imre a közigazgatási bizottság nevében jelenti, hogy a kormány a Szerbiával szemben fennállott utlevélkényszert megszüntette.

Következett a

(földgázzal és kálisókról)

szóló törvényjavaslatok részletes tárgyalása.

A 21. szakasznál Mayer Ödön stílusos módosítást ajánl.

Lukács László pénzügyminiszter kéri, hogy a Ház az összeférhetlenségi helyzetre való

módosítást ejtse el, illetőleg egyesítse az előadó javaslatával. (Helyeslés.)

Kenedi Géza előadó kiegészítő módosítást ajánl. (Helyeslés.)

Berzeviczy Albert elnök a házszabályok szigorú kezelését hangsúlyozza és kijelenti, hogy oszakis a vita bezárásáig beadott módosításokhoz engedhet hozzászólást.

Ugron Gábor a házszabályokhoz szólal fel és helyesléssel fogadott magyarázata után Mayer Ödön és Pajzs Gyula visszavonják módosításukat.

A 21. §. az előadó módosítása alapján fogadják el.

A 22. szakaszhoz az előadó egy szakasz betoldását ajánlja. Károlyi Mihály gróf felszólalása után a Ház az új szakaszt elfogadja.

A Ház az előadó módosításával a 23., 24., 25., 26., 27. és 28. szakaszokat elfogadja. A harmadszori olvasást holnap ejtik meg.

Ezután a kálisókról szóló javaslat tárgyalása következett.

A címhez Illosvay Lajos szólal fel és ajánlja, hogy a törvényjavaslat címe a következő legyen: „Törvényjavaslat a káliumsókról.”

A Ház a módosítást az előadó szavai után elfogadja.

Az első szakasznál Illosvay Lajos stílusos módosítást ajánl. (Elfogadják.)

A többi szakaszokat az előadó stílusos módosításaival elfogadják. A törvényjavaslatot részleteiben is elfogadták.

Haydin Imre, a közigazgatási bizottság előadója ismerteti Zenta és Nagykanizsa városok kérvényeit a törvényhatósági jog megadására iránt. A Ház a törvényhatósági jogot megadja.

Az olasz bor beözönlésének meggátolására alkalmas szerződés tárgyában több gazdasági egyesület és a budapesti népgyűlés kérvényét a Ház Jankovics Béla előadásában elfogadja.

Elfogadják az igazságügyi bizottság jelentését Csávossy Béla volt háznagy ellen indított per megszüntetése ügyében. Ezzel a számvizsgálóbizottság jelentését vették tudomásul a képviselőház pénztárának 1907. január 1-től 1909.

december 31 ig terjedő időre vonatkozó számadásáról.

Több helyi érdekű vasut engedélyezése után

(az Iparfelügyelők 1908. évi tevékenységéről)

szóló kereskedelemügyi miniszteriumi jelentés tárgyalása került sorra.

Földes Béla hosszasan szól a jelentéshez s az iparfelügyelők jelentések nyomán több fontos példát hoz fel az ipari érdekek megvédésére.

Huszár Károly kéri, hogy az iparfelügyelők látogatásait előzetes bejelentés nélkül tegyék és határozati javaslatot nyújt be arra nézve, hogy az iparfelügyelők szigorúan ellenőrizzék a vasárnapi munkaszünet betartását.

Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter reflektál a felszólalásokra s kijelenti, hogy az iparfelügyelők rendszerre nézve mindig lesz kritika található, mert a rendszer még igen rövid életű. Nagy baj, hogy az iparfelügyelők létszáma nem elég az ellenőrzés teljes gyakorlására. Örül, hogy a száraz jelentések vitára adtak alkalmat. Kéri az iparfelügyelők két évi működéséről szóló jelentések tudomásul vételét.

Földes Béla hangsúlyozza annak fontosságát, hogy iparfelügyelőknek csak olyan alkalmazottassanak, akik teljesen feltudják ismereni hivatásuk fontosságát.

Mint hogy az elnök Földesnek a szólásjogot a határozati javaslat visszavonása címen adta meg, nem pedig félreértett szavai címén, Földes befejezi beszédét.

A Ház a jelentéseket Földes indítványával elfogadja.

A színházi jegyek munkaszüneti napon való árusításáról szóló jelentést elfogadják. Szünet következett.

(A fehér és sárga fosztorral)

való gyűjtőgyártás eltiltásáról szóló törvényjavaslatot és a munkásügyi bizottság idevonatkozó jelentését Hegedűs Kálmán előadó ismerteti. Rövid beszédben rámutat a javaslat humanitárius és szociális jelentőségére és azt elfogadásra ajánlja.

Giessewein Sándor elismeréssel szól a javaslat intencióiról. Szerette volna, ha a fazekas-

utazó direktor, rivális pályatárs, esetleg egy a homályos nézőtérrel csökönyösen feléje irányuló messzelátó is.

Imertem drámai színésznőt, a ki akármennyire zsufolt volt a ház, mindig a színpalak között kuporgó csunya, törpe kis komikusnak játszott, a kit az életben ki nem állhatott. De módfelett hízelt neki a bohóckodásból élő kolléga komoly bámulata. És ha hirtelen kifürül a színház s csak a művészetért lelkesedő rutemberke marad bent, ő talán észre se veszi, hanem egész szívvel, lélekkel játszik tovább annak az egy embernek.

Meglehet, hogy túlzásnak veszik állításomat. De ha „bizalmas” vallomásra lehetne kényszeríteni a művészeket, valamennyi így vallana. Természetesen hozzá kell csatolni azt a — nem éppen ritka — esetet, midőn a színész csak önmagának játszik. Igazán jó színésznél ez a leggyakoribb eset. Mikor igazi könnyet facsar szeméből az a valódi érzés, melyet a költő szavait mondva fakad föl szívében.

Igy ittasul meg aztán a „csak” széphaugu színész a maga hangjától, annak bűbajos gyönyörűségétől annyira, hogy szinte alig ügyel arra, hogy „értelme” is legyen annak, a mit mond. Földolog a muzika. És jai! — ha még kifejtett zenei érzék is járul a pompás orgánához. Akkor halljuk azt a szédületes, dörögdelmes szó-förgetegget, majd szög, olvadozó,

lehelő sutogást, cikázó szökelést, egész skálát, melyet, ha egy ügyes muzikus hirtelen lekotázhatna, zenei irodalmunk új, páratlan kincsekkel bővülne. De az effajta faldemle is mindig csak a saját gyönyörűségére énekel.

És mégis, alig hall az ember egyebet, mint áradó szerelmi vallomást „az én jó közönségemmel” szemben. Azt hiszem, még maguk között se mernek a művészek igazán színt vallani, mert hátha megtudja a „hatalmas, zsarnok, tehát igazában gyűlölt közönségem”. Viselik tovább az igát türelemmel és gyakorolják a rabszolgák szomorú, de szükséges erejüket.

Hiszen az is megtörtént napjainkban, hogy egyik vidéki színházgátló valórággal középkori eklézsiakövetésre ítélhette valamelyik férfitagját, mert „megsértette” a közönséget. Nyílt színen kellett töredelmes szívvel a zártosan bocsánatért könyörögnie. Miért nem kötötték ki a piactéren, pellengére, a kofák és inaszerekek nagy lelki épülésére?!

Senki sem szabad megbántani. És ha az a színész elég merész volt megsérteni az „imádott közönségét”, látogjon érte. De hányszor sérti meg a „jó közönségem” az ő engedelmes rabszolgáit és ugyan mikor kér bocsánatot tőle?

A Balga száz első előadásakor történt. A főgönyű utószerep csapódott össze olyan művészi munka után, melyre joggal tekinthettek

vissza büszkén a szereplők. És mi történik? Összeverődik fönt, a felső régiókban, pár-tenyer és a művészek, élükön Márkus Emiliával, a jelesek közt is legjelesebbel, szépen, alázatosan kísértálnak a kárpit elé hajlongani azelőtt a pár fekete kabátos uriember háta előtt, aki nagy katasztrófák izalmával rohan a gyönyörű előadás után kifalé. Már egyébre se gondolva, mint hova menjenek vacsorálni, zenét hallgatni és milyen zord esatározás után juthatnak legkönyebben a ruhatárba hagyott felöltőjükhöz.

Nagyon sajnálom Márkus Emiliát, midőn hajlongani kénytelen, a futva menekülő publikum előtt, olyan művészi munka után, melynek egyetlen szaváért megérdemelne, hogy előadás végén az együtt maradt lelkes publikum egy szívvel lélekkel ünnepelje őt. Vagy a nagy Jászai Marit bámulom néha, ha ilyenformán passit ad a közönségnek, mint a hatalmas puszták királya a zsarnok, türelmetlen idomítónak.

Miért is nem törlik el ezt a szégyenletes szokást? Valószínűleg azért nem, mert a színész, mint afféle rabszolgaságra született lélek, idővel közömbössé, hogy ne mondjam, apatikussá válik. Nem bánja, akármilyen megalázás éri este, a színpadon, csak másnap reggel olvashassa az újságokban, hogy a darab végeztekor a lelkes közönség tapsaira háromszor kellett megjelennie a kárpit előtt. És örül neki. Mert hogy mennyire nem volt lelkes az a taps

iparban hasonló intézkedés történik. Határozati javaslatot nyújt be az iránt, hogy addig is, míg a törvény életbelép, a gyárosok kötelezessenek a munkásoknak két hetenként való orvosi megvizsgálására.

Abrahám Dezső a függetlenségi párt nevében szintén örömmel járul hozzá a javaslatához.

(Házi perpatvar.)

Beszéde során ismételt összeköccsenés történt Návay Lajos elnök és a Justh-párt között. Návay több ízben felszólította a minduntalan elkalandozó képviselőt, hogy térjen vissza a tárgyra, mire a Justh-párt vad haraggal támad rá.

— Gyalázat!

— Ne terrorizáljon!

Justh Gyula ezt kiáltja Návaynak:

— Vihar elnök!

Návay energikus hangon kéri ki magának, hogy elnöki működését kritika tárgyává tegyék. A botrány végül és azzal intéződött el, hogy az elnök a közvéleményre bizza a Justh-párt mai viselkedésének megítélését.

Abrahám Dezső beszédének végén határozati javaslatot nyújt be és sürgeti, hogy a kereskedelmi miniszter törvényjavaslatot nyújtson be az egészségre ártalmas anyagoknak az ipari gyártásból való kiküszöbölésére.

Huszár Károly a néppárt, Apponyi Albert gróf a Kossuth-párt nevében szintén elfogadják a törvényjavaslatot és hozzájárulnak Abrahám határozati javaslatához.

Csermák Ernő indítványozza, hogy Abrahám határozati javaslatát pótlásképpen illesszék a törvényjavaslatához.

Hieronym Károly kereskedelmi miniszter válaszában kijelenti, hogy törvényjavaslatot fog nem sokára a Ház elé terjeszteni, mely a fazekasiparban az ólom-oxid házi őrlését és kezelését el fogja tiltani, hogy így enyhítse a velejáró veszedelmeket. Hozzájárul Glesswein indítványához.

Ezzel a ülés véget ért.

A honvédelmi tárca költségvetése. Budapestről jelentik: A képviselőház pénzügyi bizottsága ma tartott ülésén megkezdte a honvédelmi tárca tárgyalását. Solymossy Ödön előadó ismertette a javaslatot. Bakonyi Saccu el-

és az a szaladó publikum, azt már elfelejtette. De néha aztán, ha a rabszolga mégis nehéznek találja jármát, föllázad és végkétségbeesésében, akárcsak a skorpió a tűzben, öngyilkosságot követ el. Mert csak szomorú, öncsonkításnak lehet nevezni, ha olyan jeles művész, mint Hegedűs Gyula, kénytelen annyira megfélemlíteni művészi méltóságáról, hogy három perccel a darab befejezése előtt, látva a közönség kifelé rohanását, leszól a sugónak: „Eresztess le a függőnyt.”

Pedig olyan egyszerűen elejét vehetnék a közönség a „jeruzsálemi futásának”, mely nemcsak a színészre, de a darab végére is kíváncsi csekélyszámú türelmes, helyénmaradó publikumra nézve is bántó. Egyszerűen hagyják el az előadás befejezését hirdető első csöngést. Vagy állítsanak a színház ajtajába szolgákat, akik lámpalóssal kezükben, zordonan kiáltják a kifelé igyekvőnek: — „Lélek az ajtón se be, se — ki!” És főképpen ne mutassák magukat előadás után a művészek. Ne hajlongjanak kedves, hálás mosolylyal azok előtt, akik nem kíváncsiak rájuk. Hanem siessenek haza — vasszorozni. Megérdemlik, jobban, mint a publikum, mely kényelmes bársony-zsöllyében ülve gyönyörködik nehéz munkájukban és mégis alig várja, hogy megszabaduljon tőlük.

lene foglalt állást. Holló Lajos kérte a minisztert, hogy a véderő reform tárgyában készült javaslatot terjessze a közvélemény elé. Holló felszólalása után az ülés folytatását holnapra halasztották.

A jövő év esküdtbirái.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 15.

A jövő évi esküdtbirák névsorának folytatása és vége a következő:

Rendes esküdtek: Kender Lajos kovács, Kistinger Ferenc molnár, Ifj. Adelman Ádám földbirtokos, Cselkó Árpád urad. felügyelő, Lenkei Péter hentes, Rátky Frigyes gazdatiszt, Krausz József nyug. távirtda fel., Böhm Mór szikvizgyáros, Fröhlich Nándor kereskedő, Schlésinger Armin szatócs, Markovits Ferenc gőzmalomtulajdonos, Arnold Nándor földbirtokos, Gantner Károly földbirtokos, Hönigesz Kajetan földbirtokos, Nogáll Károly dr. ügyvéd, Rauchbauer Nándor földbirtokos, Mand József földbirt., Zimmermann Ádám földbirt., Barna Lajos kereskedő, Fülöp Adolf fakereskedő, Haugi Gyula bérlő, Mahler Mihály földbirtokos, Menczer Adolf kereskedő, Messer Armin kereskedő, Nagy Sándor géplakatos, Rosti Rezső dr. ügyvéd, Staubesand Keresztély dr. ügyvéd, Steigerwaid István kőműves, Szekosán Gyula nyug. jegyző, Zoltán Emil dr. ügyvéd, Arató Sándor kereskedő, Dán György kereskedő, Albert Ferenc építész, Kullin Lajos cognagyár igazgató, Popescu Aurél dr. ügyvéd, Secula Axent földbirtokos, Török János takarékpénztári igazgató, Vajda Jakab dr. ügyvéd, Éles Géza dr. földbirtokos, Hackler Sándor fakereskedő, Hacker Sándor fakereskedő, Holländer Miksa vegyeskereskedő, Vertán Ernő földbérlő, Hermann Károly uradalmi ispán, Haberfelner Béla uradalmi erdőmester, Löwy Márk birtokos, Mezey Béla nyugalmazott hajóskapitány, Iby Ferenc bérlő, Burdán Tivadar dr. ügyvéd, Barbra Sever dr. ügyvéd, Fülöp Gy. Géza dr. ügyvéd, Rácz Kelemen nyugalmazott postamester, Krucsán György nyug. tanító, Mészáros Sándor gazdatiszt, Mesterházy Sándor gazdatiszt, Königsegg Fidél gróf birtokos, V. Török Gábor birtokos, Tripon Kreszun gazdálkodó, Demkó János urad. intéző, Pap Teodor dr. ügyvéd, Hatzellhoffer József földbirtokos, Szabó Lajos gazdatiszt, Schillinger Ignác buzakereskedő, Vásárhelyi József földbirtokos, Argyelán Kornél dr. ügyvéd, Madarász Géza foh. urad. intéző, Petrutiu Jusztin dr. ügyvéd, Szakálák Gyula dr. ügyvéd, Zechmeister Sándor urad. intéző, Kristófy Árpád urad. gazdatiszt.

Pótesküdték: Id. Bolyos Mátyás földbirtokos, Dózsa Dezső kereskedő, Strasser Károly kereskedő, Bodó Albert dr. ügyvéd, Beles Jenő dr. ügyvéd, Mairovitz Adolf dr. fatermelő, Ursu János dr. ügyvéd, Vasetz Pál háztulajdonos, Weiszberger Pál kereskedő, Huszár András mézeskalácsos, Arnstein Gusztáv m. hivatalnok, Barha József lakatos mester, Brasch Aladár dr. ügyvédjelölt, Deutsch Iszó dr. ügyvéd, Dóry Jenő bankhivatalnok, Engel Gyula szatócs, Eberwein József asztalos, Friedmann Béla m. hivatalnok, Fuchs Arnold m. hivatalnok, Farkas Áron m. hivatal., Frank Fidél lovas. pénzt., Glück Károly hást., Heffmann Armin könyvelő, Hack Frigyes ácsmester, Hunyady Viktor hástulajdonos, Kupsa János hástulajdonos, Kirle Antal pénzügynök, Karácsonyi Antal hástulajdonos, Kalmár Nándor lapkiadó, Klein Mór borkereskedő, Kovács Miksa m. hivatalnok, Károlyi József s.-szerkesztő, Leichter Lipót borkereskedő, Laczay Gyula bankhiv., Lenkovits Nándor kantinos, Lészay Ottó gyárigazgató, Mesner Benő kereskedő, Mallár István nyug. vasuti altiszt, Mare János hentes, Mossóty István földbirtokos, Márkus József asztalos, Mayer Róbert hivatalnok, Obláth Béni kereskedő, Pichler János takp. tisztviselő, Popovics Dénes pénzbiztos, Pollák Lajos kereskedő, Pohl Károly bankhivatalnok, Prágai Imre nyug. vas. főkapitány, Pálmay Lajos dr. közjegyző helyettes, Pollák Vilmos hástulajdonos, Pócz Miksa kávézó, Róna Jakab takp. hiv., Rónai Dávid m. hivatalnok, Reich Jakab m. hivatalnok, Reisz Mátyás kereskedő, Rubinstein Mór szállító, Répási Pál koresmáros, Rosen-

berg Mihály hástulajdonos, Ristterer Rezső koresmáros, Schönfeld Jónás magánhivatalnok, Scheer János kovács, Szűcs Mihály szatócs, Sary Ferenc hentes, Stern Jakab szatócs, Schlésinger Béla szatócs, Schmitt József m. hivatalnok, Steinhardt Mór ügyvéd, Simon Jenő ügyvéd, Szabó István dr. közjegyző helyettes, Schmidt Lajos szobafestő, Schwarz János v. kereskedő, Schneider Ferenc hentes, Solymos József rézműves, Singer Sándor divatkereskedő, Stiaszni József kaptafakészítő, Steiner Adolf borkereskedő, Szeiler Bertalan gombkötő, Sponner Adolf, hástulajdonos, Spitz Sándor bankhivatalnok, Schauer János bankhivatalnok, ifj. Szűcs Mihály szatócs, Szakozár György kávézó, Szabóczy László kefékötő, Schuch Ferenc vendéglős, Szalay Gyula m. hivatalnok, Szida László hentes, Weisz Márton hástulajdonos, Welisz Samuel varrógépkereskedő, Zimmermann János cipész.

(Vége)

Bajok az autobus vállalatnál.

— A fenyegető deficit. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 15.

Az autobus-vállalat felügyelő bizottsága ma délután Lócs Rezső gazdasági tanácsnok elnöklésével több óra hosszáig tartó ülésben tárgyalta az autobus fogyatékosait és az ebből keletkező, a várost anyagi ag súlyosan érintő deficit kérdését.

Most már ugyanis kétségtelenül bizonyult, hogy az autobus vállalatnál nem váltotta be a hozzáfűzött reményeknek még a minimumát se és alig bárom esztendői működés után jelentékeny deficitet eredményezett. Ezen feltétlenül segíteni kell, még mielőtt a város sok százezer koronája nem siratja ezt a kalandos vállalkozást.

A mai ülést Szathmáry Károly üzemigazgató jelentése tette szükségessé. Szathmáry Károly gépüzemigazgató ugyanis olyan jelentést terjesztett Varjassy Lajos polgármester elé, hogy az autobus ez évi mérlege előreláthatóan deficitet fog feltüntetni. A polgármester erre fölkererte Sármezey Endre Acsev. főmérnököt, Zinner Gyula Acsev. főfelügyelőt és Dicker Józsefet, a Westinghouse-gyár igazgatóját, hogy mondjanak véleményt az autobus-vállalat üzemének megjavítása felől.

A felügyelő bizottság mai ülésén Dicker hosszú előadásban ismertette a okmányokkal illusztrálta az autobus-vállalat vezetésénél tapasztalható hiányokat. Ő a vezetésben látja a fogyatékosok okait, mert nagyobb kereskedelmi hozzáértéssel reális vállalatot lehetne teremteni az autobus üzemből. Nagy megtakarítást érhetett volna el a város, ha a vezetésben kellő körültekintés és szakértelem nyilatkoznék meg.

A felügyelő bizottság foglalkozott azzal a tervvel, hogy az autobusjáratot Ujaradig kiterjessze. E célból utasították Szathmáry Károly üzemigazgatót, hogy a lehető legrövidebb idő alatt dolgozzon ki tervezetet az arad-ujaradi közlekedésre vonatkozóan. Hangzott az azonban a bizottság, hogy az új közlekedés által sem a kocsik, sem az autobusvállalat alkalmazottainak számát szaporítani nem szabad.

A kocsik gummi anyagának beszerzésére vonatkozólag kimondotta a bizottság, hogy az ajánlattevő magyar gyárnak mostani ajánlatát, (amely harminc százalékkal tenné drágábbá a gummit a város eddigi hamburgi szállítójának árujánál) csak akkor akceptálja, ha a magyar gyár legfeljebb öt százalékkal drágítja meg a gummi mai árát.

A benzín fogyasztást illetően pedig a bizottság utasította a gépüzemigazgatót, hogy a szállítóval szemben szigorúan ragaszkodjék a

szerződéshez, mert csak így óvhatók meg a város érdekei.

A bizottság e hónap 18 ig tesz jelentést a polgármesternek, aki saját hatáskörében fog intézkedni.

Rabok segélyezése.

(A börtön lakók jötevői.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 15.

Arad egyik csendben, a nyilvánosságot nem kereső, de annál intenzívebb emberbaráti munkákat kifejtő és minden ember pártolására méltó egyesülete, az aradi rabsegélyező egyesület ma délután négy órakor tartotta rendes évi közgyűlését a törvényszék esküdisségi tanácstermében. A közgyűlésen megjelentek Szokolczay Lajos, az aradi kir. ügyészség vezetője, fője, Pogonyi Nándor és Ficker Károly dr. kir. ügyészek, Morócz Dániel kir. alügyész, Nagy Dezső törvényszéki bíró, Auszterveil László dr. törvényszéki orvos, Zubor Andor városi tb. főjegyző és még számos érdeklődő.

A közgyűlést Szokolczay Lajos elnök nyitotta meg a üdvözlővén a megjelenteket, rövid szavakban ismertette az egyesület humánus működését, amely leginkább a börtönben levők elhagyott családtagjainak felsegélyezésére irányult. Majd felkérte Bór Imre egyesületi titkár, hogy terjessze elő a titkári jelentést.

Bór Imre titkár felolvasta ezután a gondolat és körülményekkel megszerkesztett jelentést, amely kimerítően tükröztette vissza az egyesület múlt évi működését s egyben szép perspektívát nyújtott az egyesület jövő évi tervbe vett tevékenységéről is. A rabsegélyező egyesület — mint a titkári jelentés mondja — nemcsak a letartóztatott személyével foglalkozik, hanem gondoskodik az illető otthon maradt nyomorgó családjáról és működési körébe felvette a gyermekmentés humánus eszméjét is. A jelentés ezután beszámol arról, hogy az egyesület a gyermekmentés terén mily eredményeket ért el. Több gyermeket helyezett el az aradi állami gyermekmenhelyen, hathatós támogatást nyert a „Fehér Kereszt Egyesületben” és a fiatalok büntetés jogvédő bizottságában, amelyek mindegyike a legnagyobb lelkiismeretességgel fáradozik a fiatalok büntetés jó utra térítésében.

A jelentést a közgyűlés egyhangulag elfogadta s egyben az igazgató választmányának a felmentvényt megadta.

Dezső Mihály egyesületi pénztáros felolvasta ezután a pénztári jelentést, amelyet a közgyűlés tudomásul vett. A pénztári kimutatis szerint az egyesület jelenlegi vagyona 1826 korona 15 fillér.

Bór Imre titkár a közgyűlés helyeslése közben előterjeszté a jövő évi költségelirányzatot. Szokolczay Lajos ennek keretében a közgyűlés jóváhagyása mellett bejelenti, hogy a rabtanításért a tanítóknak járó ezu évi 600 korona tiszteletdíjat nem a rabsegélyező egyesület terhére vették fel, mert az egyesület oly kérelemmel járult az igazságügyminiszterhez, hogy engedje meg, hogy a tanítók tiszteletdíja a büntügyi alapot terhelje. A miniszter minden valószínűség szerint teljesíteni is fogja ezt a kérelmet.

Végül szólásra emelkedett Baross Dezső egyesületi tag és indítványozta, hogy az egyesület kérje fel az összes aradi pénzintézeteket és nagyobb vállalatokat, hogy az évi nyereségből a jótékonyokra szánt részből juttasson valamit a rabsegélyező egyesületnek is. A kimuta-

tásból — ugymond — azt látja, hogy csak két pénzintézet juttatott a multban adományokat, holott meg van győződve arról, hogy ha a többi pénzintézetek és nagyobb vállalatok figyelmét felhívják az egyesületre, egy sem zárkóznék el a humánus egyesület segélyezésétől.

A közgyűlés az indítványt elfogadta és elhatározta, hogy az indítvány értelmében kérelmet intéz az összes pénzintézetekhez és nagyobb vállalatokhoz.

Szokolczay Lajos zárószavai után ezzel a közgyűlés véget ért.

Száll Kálmán temetése.

Távirati tudósítás.

Arad, december 15.

Száll Kálmán elhunyt neje, Vörösmarty Ilona palotahölgynek holttestét fekete alpaka szarkofágban helyezték diszes ravatalra a Döbrentei-utca 16 számú gyászház első emeleti nagytermében. A termét, ahol az elhunyt fekszik, fekete drapériával vontak be, amelyek dőlőszaki növények egész ligete ékesít és számos gyertya és kandeláber övez. A koporsó lábánál apácák imádkoznak. A ravatalt a koszorúk egész özöne borítja el. A koporsóra Száll Kálmán koszorúja van helyezve, amelynek fehér selyem szalagjára a következő van írva: Szeretett, felejtetlen, páratlan feleségem emlékének — Ilonának. Száll Kálmán koszorúja mellett a két unoka: Ferenc és Katinka — a jó nagymamának — fölírásu koszorú foglal helyet. Koszorúkat küldtek még: Andrássy Gyula gróf, Justh Gyula, Kossuth Ferenc, Apponyi Albert, a Fehérkereszt Egyesület, Antal Gábor református püspök, Darányi Ignác, a Vasmegegyei kaszinó, Hadik Barkóczy Endre gróf és neje, Palavicini Ede őrgróf, Márkus Miksa, özv. gróf Szapáry Gyuláné, Semsay László gróf és neje, Madarassy Beck Gyula báró és neje Orozy Andor báró és neje, Száll Ignác, neje és családja, Heroska Tivadar dr., a „Magyar Jelzőlog Hitelbank” tisztikara, Dessewffy Arisztid, Szapáry József gróf, József főherceg főudvarmesteri hivatala, Ploz Sándor és neje, Jekelfalussy Sándorné, Jekelfalussy Pál, Dubszky Adolf gróf, Minkus Jenő, Barta Arnold, az Országos Magyar Nőképző Egyesület, a Dunántúli Közművelődési Egyesület és még nagyon sokan mások.

Ma délután három órára volt kitűzve a temetési szertartás, de már jóval előbb mozgalmas külsőt öltött a Döbrentei tér és a Döbrentei-utca környéke. Diszruhás rendőrök között automobil-auto nobilek után, fogat-fogat után robogott a gyászházhoz. A járdákon ezernyi tömeg sorakozott. Néhány perccel a szertartás megkezdése előtt együtt volt a magyar társadalom színe-java, megjelenésével dokumentálva azt a mély részvétet, amelyet Száll Kálmán halála keltett.

A kormány tagjai közül jelen voltak: Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök, Hieronymi Károly, Lukács László, Zichy János gróf és Székely Ferenc miniszterek; továbbá: Batthyány Lajos gróf és neje, Werkerle Sándor, Apponyi Albert gróf, Zichy Aladár gróf, gróf Apponyi Sándorné, Széchenyi Emil és Gyula grófok, Szapáry József gróf főudvarmester, Eszterházy Miklós herceg, Eszterházy Mór gróf, Pallavicini Ede és György őrgrófok, Darányi Ignác, Fejérváry Géza báró, Zichy Tivadar gr., Hadik-Barkóczy Endre gróf, Dubszky Adolf gróf, Semsay László gróf, Teleky József gróf és neje, Szerényi József, Bolgár Ferenc, Wlassics Gyula

Majláth József és György grófok, Justh Gyula, Károlyi Mihály gróf, Dessewffy Aurél gróf, Festetics Andor gróf, Lánosy László, Minkus Jenő, Barta Arnold, Umann Adolf, Korányi Erigyes és Sándor báró, Hatvany-Deutsch József báró, Stettina József, Némethy Károly és Bezeredy Károly államtitkárok, Berzeviczy Albert, Kabos Ferenc, Návay Lajos, Láng Lajos, Chorin Ferenc, Mannsbarg Sándor báró, Moskovitz Géza, Harkányi Frigyes báró, Marx János az államvasutak elnöke, Rákosi Jenő, Márkus Miksa, Gajáry Ödön, Klein Ödön, Abrányi Kornél, Wodianer Albert báró, Ormódy Vilmos, Ploz Sándor, Perczel Dezső, Nyegre László, Béla Henrik, László Mihály, Holló Lajos, Kovács János, Rakovszky István, Molnár János, Kozma Andor, Sággy Gyula stb. és még számosan. A szentgotthárdi választókerület küldöttségét Vargha Gábor országgyűlési képviselő vezette.

Pont háromkor kezdődött a szertartás. A beszentelést Kohl Medárd püspök végezte. Az opera énekkara néhány megható gyászdalt adott elő. Ezután a koporsót rátették a hat lovas gyászhintóra és a menet megindult a Kerepesi-úti temetőbe, ahol a családi sírboltban helyezték el a halottat.

Az Országos Közművelődési Tanács Száll Kálmánhoz, a Tanács elnökéhez neje elhunyt alkalmából a következő résztvéteit intézte:

Nagyméltóságú Elnök Ur! Az a váratlan és nagy csapás, amely Nagyméltóságodat mindnyájunk által igen tisztelt, hűséges élettársa elhunytával érte, mélyen megrendített valamennyiünket. A fájdalom nagy súlyát, amely Nagyméltóságodra nehezedik, az egész nemzet érzi, hiszen a megboldogult irodalmunk egyik legnagyobb disze, a magyarság büszkesége: Vörösmarty Mihály és a mai kor között volt élő kapcsolata. Az egész ország megsomorodva állja körül azt a ravatalt, amely Nagyméltóságodat a legfájdalmasabb gyászba borítja, s mi, az Országos Közművelődési Tanács nevében nem mehetünk el e mellett a fájdalom mellett anélkül, hogy részt ne kérjünk belőle. Hiszen az az együttműködés, mely megtanított bennünket Nagyméltóságodat tisztelni és szeretni, annyira azonosít bennünket gyászával, hogy azt valósággal mindannyiunk gyászának fájdalmát valamennyiünk fájdalmának tekintjük.

A megboldogult emlékeit őrizni fogjuk azzal a kegyelettel, amelylyel történelmünk nagyasszonyainak emlékeit őrizzuk, s velünk együtt őrizi az egész nemzet, amelynek ügyéért Nagyméltóságod eddig is annyit fáradozott, munkált, s mely ezután is még oly sokat remél Nagyméltóságodtól.

Fogadja Nagyméltóságú Elnök Ur az Országos Közművelődési Tanács tagjai legmélyebb tiszteletének, őszinte részvételének és igazragaszkodásának kifejezését.

TANÜGY.

(-) A pankotai cigányiskola szegény tanulóinak téli ruházatára a következő adományok folytak be: Hirschl Zsigmond Arad 10 korona. Herceg Sulkovszky uradalmának képviselőjében Králitz Lajos dr. 100 korona. Neumann Dániel Arad 10 korona. Özv. Weisbrunn Zsigmondné Pankota, 2 öltözet ruha és 2 pár cipő. Messzer Ármán Pankota, 2 pár csizma. A szives adakozók ezután fogadják az állami iskola gondnokságának hálás köszönetét.

A bajmoki inkvizitor.

— Egy rendőrségi fogda mélyéből. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 15.

Es az eset nem a moszkvai kormányzó-ságban, hanem Bácsme gyében történt, Bajmokon, — írja egy szabadkai lap — ahol egy megvadult rendőr a legeseke lyebb ok nélkül letartóztatott, börtönbe vetett és félhóra vert egy tisztességes kovács munkást.

Kaufer János 63 éves kovácsmunkás hét fön reggel Bajmokra utazott, hogy munkát keresen magának. Sorra járta a helység összes kovácsmühelyeit, de sehol sem alkalmazhatták, mert nem volt szükség munkásra. Délfelé járt az idő, amikor Kaufer egy ismerősének a lakásáról, ahol rövid ideig pihenés céljából tartózkodott, a vasut felé indult. Es ez volt a veszte. Az uton gyanútlanul haladt, amikor utját állotta egy részegségtől tántorgó rendőr. A berugott rendőr Wettstein József volt, a Bajmokon helységszerte retteggett rendőr, aki a munkás elé lépett és inkább orditozva, semmint kérdőleg rákiabált Kauferre:

— Ugye maga utas?

— Igen, utas vagyok — felelte a munkás udvariasan.

— Hol a munkakönyved csirkefogó? — kérdezte a rendőr egyszerre átosapva a tegeződés és a gorombáskodás mezejére. Kaufer erre megmutatta a kívánt munkakönyvet és összes irásait a rendőrnek.

— Add ide azt a könyvet, ordította a bajmoki rendőrkozák és nem várta meg, amíg a munkás önkéntesleg eleget tesz a felszólításnak, hanem kikapta kezéből a munkakönyvet.

— Most pedig mars a dutyiba! — mondotta, — bekisérlek tégedet, te gazember, utonálló, az apád uristenit!

A rendőrség épületéig, a hosszú uton egyre azt ordította a feldühödt rendőr:

— Letartóztatam egy csavargót!

A szegény öreg munkásember most olyan sors vár, amilyen talán csak az orosz rendőrség foglyaira szokott lesújtani. A részeg rendőr a fogda ajtajánál a nyakánál fogva lelökte a szegény munkásembert, a sötét salétromos falubörtönbe, ahol csakhamar megkezdődött az a kínzási módszer, amely a spanyoliszmának, a szeges desakára fektetésnek, kézpörkölésnek oly közeli rokona. A rendőr besárta az ajtót, nehogy tanui legyenek a jelenetnek. Aztán a kardjával nekiesett a 63 éves öregembernek. A fejét össze-vissza verte, hogy a vér forrásként ömlött róla. Mikor meguntta ezt a módszert, akkor „most megdögless kutya” kiáltással, bikaesőssel össze-vissza verte a szerencsétlen ember arcát. Aztán ismét karddal ütlegelte.

— Szurjon agyon, de ne kinezson, — mondotta óriási féjdalmában a félig elalélt ember. A rendőr azonban tovább is a hátára, vállára, fejére, rendkívül erős ütéseket mért. Es nem elégedett meg csupán ezzel, hanem a csizmájával rátaposott és rugdosta teljes erejéből. Csak akkor hagyott fel véres munkájával, amikor egy rendőrtársa azt mondotta neki,

— Ne bántad! Nem látod, hogy ez egy józan, tisztességes ember. Még megölnöd.

A bajmoki rendőr most már maga is visszariadt a cselekedetétől. Vizzel lemosta az agyonkínzott ember testétől a vért és kikísérte a rendőrségi épület kapujáig. A szegény és még mindig véres ember ott fektött egészen addig, amíg a jó falusi asszonyok nem térítették magához. Ezután elkísérték a községi orvoshoz.

Első segélyt a törvény értelmében minden orvosnak muszáj nyújtania, de Berger dr. községi orvos, akihez a szerencsétlen munkás első segélyért folyamodott, még mielőtt megvizs-

gálta volna a véres embert, megkérdezte tőle, van e négy koronája? Es mert a munkás válasza tagadó volt, egyszerűen elutasította.

Kaufer János még az este bejött Szabadkára és felvételte magát a kórházbar. Su yos sérüléseket szenvedett és bizonyára, hosszú időbe kerül, míg felgyógyul. Amikor hétfő este egy munkatársa kíséretében megjelen szerkesztőségünkben, személyesen is meggyőződünk súlyos állapotáról. A szegény ember most teljes erejével keresi az igazságot. Mindent elkövet, hogy durva bántalmazója elvegye méltó büntetését.

Hat napig elrejtett hulla.

— Titozatos gyilkosság Berlinben. —

Távirati tudósítás.

Arad, december 15.

Berlin-Wes'tben, a főváros egyik előkelő negyedében titokzatos gyilkosság történt. Eddig ismeretlen módon megölték a lakásán egy gazdag öreg asszonyt. A holttest már hat napja hevert a bezárt lakásban, míg felfedeződött a véres bűntény. Növeli az eset titokzatosát hogy a véletlen folytán a tettes, a gyilkosság elkövetésekor majd em rendőrképre került, de sikerült elmenel ülnie, anélkül, hogy gyanút támasztott volna.

A Blumenthal-Strasse egyik nagy bérházának pompással berendezett lakásában lakott Hoffmann Margaré a asszony, aki hatvannégy éves korának dacára viruló egészségnek és kedélynek örvendett, még bá'akba is eljárt.

Mintegy hat nap előtt a háznép gyanus zörejt hallott a lakásból, sőt egyesek azt is hallani vélték, hogy egy női hang eltáloán könyörög: „Nem akarok meghalni.” Ezt az észleletet közölték egy rendőrrel, aki azonnal szolt egy társának és ketten nyomban hozzáfogtak az eset megállapításához. Az egyik rendőr a hátsó kijárathál foglalt állást, a másik pedig a főajtón bekopogtatott: „Nem nyitom ki!” hallatszott egy női hang. A rendőr mégis betörte az ajtót. Egy nő, akinek a hangja az imént hallatszott, berolant a konyhába és bezárkózott. Mikor a rendőr ezt az ajtót is betőte, az illető a következő szobába menekült, ismét bezárva maga mögött az ajtót. Így hajszolta a rendőr a lakás mind a régy szobáján keresztül, mire a menekülő nő a hátsó kijáráthoz jutott és lefelé sietett a melléklépcsőn.

E közben azonban az odaállt ott rendőr eltávozott innét, mert az időt hosszúnak találta és azt hitte, sem történt semmi. A másik rendőr átkutatva a lakást és minthogy ott semmi különöset sem talált, annál inkább nyugodtan távozott, mert azt hitte, hogy a megfutamodott nőt a társa elfogta és el is vitte már igazolás végett. Ugyane nap estéjén a közeli mészáros, akinél Hoffmann asszony bevásárolni szokott, telefonon értesítették, hogy Hoffmann Margaré a egy jó ismerős családnál van, ott jól mulat és néhány napig nem megy haza; szójjon tehát a mészáros a takarítónőnek, hogy amíg nem üzennek neki, ne is menjen a lakásba; ellenben egy eselődleány el fog menni az asszony néhány ruhájáért.

A takarítónő nem is jelent meg a lakásban; de egy eselődleány igen, hogy elvegye a ruóákat. Tegnap a lakásban megjelent az asszonynak egyik unokanővére. Gyanus volt neki minden, lármát ütött. Jött a rendőrség és az ágyban, beágyázva a párnák közé, megtalálták az öreg asszony vérbefagyott holttestét. Nem lehet tudni, rablógyilkosság történt e, avagy valamelyik rokon végezte ki az asszonyt avégből, hogy az örökséghez hozzájusson. Hoffmann Margaré a ugyanis nagyon gazdag volt. A rendőrség még nem akadt a gyilkos nyomára.

A bitumen.

*

— Két ur a kávéházban. —

Az egyik ur (hevesen): Nekem ne beszéljen Kósa ur. Maga lehet akármilyen dühös ellenzéki, de azért el kell ismernie, hogy ez a parlament, ez a kormány párt dolgozik komolyan, az ország javára.

A másik ur (gunyosan): Szépen dolgozik. Kiváncsi vagyok, mit dolgozik?

Az egyik ur: Mit dolgozik? Majd elsorolom magának, hogy hamarjában mit ütöttek nyélbe. Itt van az indemnitás, a legeltetési törvény, az Adria törvény, a kálisó, a szárazadó monopólium, a bitumen. (Diadalmasan.) Igen a bitumen. Ez a nagyszerű alkotás. Ehhez igazán Lukács zsenialitása kellett.

A másik ur (epésen): No csak a bitumennél ne beszéljen Meer bácsi. A többit még megengedem, de a bitumennel ne dicsekedjen. Ez egy olyan baklövés volt, hogy szégyelhetik érte magukat a mungók.

Az egyik ur: Már pedig ilyet ne mondjon barátoskám. Wirklich lächerlich. Az egész ország ujjong, örül és dicsőíti a korrányt, hogy rájött a bitumenre és akkor jön egy niemand, maga, aki annyit ért a dologhoz, mint a Herskovits a harangöntéshez...

A másik ur (közbevág): Hajdu az Meer bácsi.

Az egyik ur: Tőlem lehet. Nekem mindig Herskovits marad. (Dühösen). Minek savar? Jobb lesz, ha hallgat és nem szól bele olyan dolgokba, amihhez nem ért.

A másik ur: Már pedig én azt mondom, hogy ez a bitumen egy káros dolog, ami tönkre teszi az országot és el kellene törölni.

Az egyik ur: Mit tesz tönkre?

A másik ur: A földmívelést, meg az ipart, meg a kereskedelmet, meg mindent. Csak az osztályoknak kedvez. Így nem lehet ipart fejleszteni.

Az egyik ur: Csupa bolondság, amit maga összebeszél. A bitumen többet ér, mint az önálló bank meg a vámterület. Tudja mennyit hoz az első évben? Kilenc milliót, Tisztán. Baar. Forintot. Kilenc millió forintot.

A másik ur (gunyosan): Persze, ez a Lloydban van. Meg a Zsarnalban, mi?

Az egyik ur: Na majd a Kossuth Ferenc lapját fogom olvasni. A nagy Kossuth kiosi fia...

A másik ur (dühösen): Kikérem magának, hogy Kossuthot sértgesse. Mungó!

Az egyik ur: Fogja be a száját, mert adok magának egy frászt, hogy nem fog itt nekem bitumenezni. Unverre hämter kerl!

(A helyzet kinosan feszült. Pofon a láthatáron. A szomszédasztaltól ekkor feláll egy ur, aki eddig csendesen hallgatta a vitát és odalép az asztalhoz.)

A harmadik ur: Boosánat uraim. Látom, hogy Önök értik a dolgot. Sziveskedjenek megmagyarázni mi is az a bitumen?

Az egyik ur (zavartan): Izé... a bitumen, a bitumen... az hogy is hívják... Majd a Kosa ur megmagyarázza.

A másik ur: Nem nem, csak maga Meer bácsi. Maga a bitumen-tudós.

(Áll néma csönd. A harmadik ur egy ideig vár, aztán keserűen oszólja a fejét.)

A harmadik ur: Ugy látom, az urak se értik. Pechem van. Napok óta se éjjelem, se nappalom, nem eszem, nem alszom, közel vagyok az örléshez és senki se tudja megmagyarázni. Hogy a tüzes isten nyila csapjon belé abba az egész bitumenbe.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Péntek: Baccarat, színmű. Góth-pár vendég-felleptével. B) bérletszűnet.

Szombat: Ingóvány, színmű. Góth-pár vendégjátéka. C) bérletszűnet.

Vasárnap: Este: Egy test, egy lélek, dráma. Bemutató előadás. Góth-pár vendégjátéka. A) bérletszűnet.

Góthék vendégjátéka.

*

A kristályosodott művészet vonul be az aradi színpadra, valahányszor vendégül látjuk a magyar színművészet két büszkeségét, Kertész Ellát és Góth Sándort. Amikor csak alkalom nyílik, az aradi publikumot tünteti ki a művésszár azzal, hogy legújabb alakításaitkal az abszolút művészet élvezetét nyújtják.

Ma láttuk őket viszont a hosszú pauza után és a viszontlátás felejthetetlen hatása alatt szinte szuperlatívuszokat keresünk, hogy méltóképp jellemezzük azt a pazar alakítást, mellyel ma ismételten hódolóikká tették az aradi publikumot.

Karenin Annát láttuk Kertész Ellától és Wronszkyt Góth Sándortól. Tojstojnak, de talán a világirodalomnak legtökéletesebben megkonstruált asszonyát Kertész Ella ragyogó művészetén keresztül élvezni a legtökéletesebb műélvezet. Ezt az ezerözi szubtilitást, mellyel Karenin Annát megjátssza, lehetetlen részletezni. Női báj, asszonyi büszkeség, anyai szeretet, a szerető asszony ezernyi érzése, mind a legtökéletesebb természetességben nyer életet Kertész Ella Karenin Annájában. Ez a feno-
menális alakítás a negyedik felvonásban kulminál. Még Kertész Ella diadalmas sikereinél is különb, nagyobb, melyet ezzel vált ki a közönségtől. Wronszkyt Góth Sándor mesteri játékában, a természetesség, keresetlenség, tökéletességében élvezték. Az illusztris vendégeket nagy ünneplésben részesítette a színház az ünnepi magtöltő közönség.
H. G.

* Kóbor Tamás Aradon. Az illusztris író, kinek *Egy beteg test*, egy című új darabját a főszerepben G. Kertész Ellával és Góth Sándorral vasárnap este mutatja az aradi nemzeti színház, személyesen is részt vesz a premiéren. Ezt az elhatározását a következő levélben tudatta Szendreyvel:

Kedves Direktor ur!

Szépen köszönöm a meghívását, csak ma irhatom meg, hogy mind a három előadásom ott leszek, mivel előbb minden bizonyosság nélkül való szó lett volna. Tehát a viszontlátásra. Budapest, 1910. december 14. Híve Kóbor Tamás.

* Felolvasásokból tudományos megfigyelő állomás. A magyar földrajztudósoknak régi vágyuk, hogy a Tatra legmagasabb pontján obszervatórium legyen, melyben különösen levegőmegfigyeléseket lehessen tenni. Ha ez a vágy megvalósul és a Bolyai obszervatórium a Tatra egyik csúcsán tudós munkák helye lesz, abban a kolozsvári egyetem népszerű tanárának, Cholnoky Jenő dr.-nak lesz a legnagyobb érdeme. Évek óta járja az országot, szellemet művelő előadásaival, melyekért kapott tiszteletdíjak és az önkéntes adományok a Bolyai obszervatórium alapjára adta. Aradi felolvasásával most hétfőn harmadszor fogja növelni a földrajzi alapot. *Néhány hét Svéd- és Norvégországban* cím alatt be fog számolni azokról a földrajzi és társadalmi megfigyelésekről, melyeket Lóczy Lajossal és Déchy Mórral a Skandináv félsziget két nagyműveltségű országában tett. Az előadáshoz készült képeket mint

minden évben, most hétfőn is Rozonyay József dr. fogja vetíteni.

* Művészházasság. A miskolci színtársulat két tagja addig-addig játszta a ideaszakon a szerelmet, amíg egyszer ennek a nagy érzésnek a láthatatlan szálai összeferték a lelküket és közös életre egyesítik őket. Falussy István baritonénekes és Gogg Kriszta fiatal színesznő aradi leány, aki rövid miskolci szereplése óta már kedveltje a színházlátogatóknak, tegnap jegyet váltottak.

* A „Jogállam,” Gyomay Zsigmond dr. kitűnő jogi szaklapja a karácsonykor a rendezésnél is érdekesebb és változatosabb tartalommal fog megjelenni. A lapba Wlassics Gyula a közigazgatási bíróság elnöke, Balogh Jenő dr. államtitkár, Schwartz Gusztáv és Magyary Géza egyetemi tanárok, Edvi Illés Károly ügyvéd s.b. és még egy csomó jogi kitűnőség írnak cikkeket. A karácsonyi füzet ára 3 korona.

* Baccarat A Góth-pár ma este Bernstein idegizgató darabjában, a Baccaratban folytatja a tegnap nagy sikerrel megkezdett vendégjátékot. A két vendég a darab két főszerepét játssza, ugyanazt a két alakítást, mellyel Aradon már ismételten nagy sikert arattak. A darab többi szerepében Keszler, Follinuszné lépnek fel.

* A főhadnagy drámája. Jovanovits Pál 38 ik gyalogezredbeli főhadnagy „A háború” címmel háromfelvonásos drámát írt, amely Kecskeméten Maribazy Miklós színtársulatánál a jövő kedden kerül bemutatásra. A darab iránt igen nagy az érdeklődés.

* Premier a Góth-párral. Kimagasló művészi esemény színhelye lesz vasárnap este az aradi színház. Kóbor Tamásnak, a magyar írói gárda egyik legjelesebb tagjának nagy sikert aratott darabját, az *Egy test egy lélek* színművet mutatja be a társulat. A bemutató fényét emelni fogja az a körülmény is, hogy a szerző jelen lesz darabjának premiérjén, a mely vidéken először Aradon kerül színre. A bemutató sikerének pedig legnagyobb biztosítéka az, hogy a két címszerepet az Aradon vendégszereplő Góth pár fogja eljátszani. A két vendég ugyanazt a két szerepet játssza, amelyekkel a fővárosi kritika és a közönség egyhangú elismerését vívták ki. A többi szerepben a színtársulat legjobb tagjai fognak fellépni.

* A furfangos tata. Karácsonyt megelőző délután az aradi színtársulat Komor Gyula gyermekdarabját, A furfangos tatát játssza. Karácsony előtti délután a szülők a karácsonyfa felállításával és díszítésével vannak elfoglalva. Hogy a gyermekek figyelme ezalatt mással legyen elfoglalva, azért játssza a színtársulat ezt a pompás mesejátékot, amelyben a legjobb színészek mulattatják a kisgyermekeket. Az előadás délutáni helyérek mellett lesz megtartva.

* A cigányszerelem. Lázus igyekezettel készül az aradi színtársulat a *Cigányszerelem* premiérjére, amely a színtársulat legközelebbi operettújítása lesz. Az operett betanulásával már teljesen elkészült a színtársulat, legközelebb pedig elkezdődnek a színpadi próbák.

* Az Uránia látványosságokban gazdag utolsó műsorát pénteken mutatják be utódjára. A közönség rendkívüli érdeklődése igazolja legjobban, hogy az Uránia igazgatósága helyes érzéssel állítja össze a műsorokat, melyek mindegyiké a kinematográfia valóságos gyöngyszemei szerepelnek. A közönség faszült érdeklődéssel nézi a szegfű című spanyol tárgyú drámát, a hős tábornokról, Garibaldiról készült drámái mozzanatokban gazdag mozgóképnyelvet. A fekete kéz izgalmas bonyodalmi peronyi nyugalmat sem engednek és a néző borzadva gondol az amerikai viszonyokra, ahol szabadon garázdálkodik az a maffia. A kitűnő műsort még csak pénteken mutatják be, szombatra új látványosságok kerülnék előadásra. 241

* Vasárnap bezárul Nagy Zsiga festőművésznek Weiss Leó szalonjában levő képiállítás. A közönség tömegesen keresi fel a tárlatot és nap nap után számos ajánlat érkezik a kiállított festményekre.

* Legszebb karácsonyi ajándék a könyv. Gyermekek, felnőttek, öreg egyforma haszonnal forgatja. A legtanulmányosabb és lezölésőbb ajándék, amit az ember csak vehet. A világ-iroda om legújabb termékei, a legszenzációsabb művek, akár a külföldi, akár a magyar sajtó termékei, kaphatók Weiss Leó könyvkereskedésében.

* Az orosz japán háború az Apollóban. Zsuffolt nézőtér előtt került színi- ma, esütörtökön este az Apollo színházban. Az orosz japán háború című érdekesítő darab, mely a legmodernebb háborút mutatja be százhetven vetület képen és tizenöt mozgóképben. A rendkívüli feltűnést kelte darab szövege; Beregi Sándor színész olvasta föl. A színházat teljesen magtöltő közönség minduntalan tapsvibarral adott kifejezést tetszésének. A színház a darab előadását holnap, pénteken este fél kilenc órakor megismétli és tekintve az óriási érdeklődést, bizonyos, hogy holnap is nagy közönség keresi fel a hamar virágzásnak indult Apollo-színházat. 4458.

Tisza István gróf
a magyar művészetéről.

— Beteges irányzat a festészetben. —

Távirati tudósítás.

Arad, december 15.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma folytatta a kultusz-tárca költségvetése tárgyalását. A vitában élénk részt vett Tisza István gróf is, aki a fontosabb szakaszoknál többször felszólt.

A tanítóképzők reformjánál kijelentette, hogy feltétlenül szükségesnek tartja, hogy a tanítóképzés legalább olyan garanciákhoz köttessék, amelyek az ezután képzendő tanítók számára tehetővé teszi a magyar államnyelv tökéletes elsajátítását. Kívánatosnak tartaná, ha a néptanítók nemcsak a tartfolygelők ellenőrzése alatt állnának, hanem a társadalom intelligens elemei szorosabb összefüggésbe kerülének a tanítóörökkel.

Zichy János gróf kultuszminiszter kijelentette, hogy a tanító képzésre a maga részéről nagy súlyt kíván helyezni. Ő is kívánatosnak látja, hogy a társadalom intelligens körei bevonassanak a népoktatás érdekszférájába, amik az iskolaszékek és gondnokságok új szervezésével kíván elérni.

A képzőművészet tárgyalásánál Tisza István gróf kijelenti, hogy nem hallgathatja el, hogy a magyar képzőművészet támogatására szánt összeg egyrésze a képzőművészet igaz érdekei ellen van felhasználva. Mai művészeti életünk — ugymond — beteges irányban halad. Az az irányzat, amely a belső értékeségre való törekvés nélkül tisztán a külsőségeket akarja érvényre juttatni. Elismerem, hogy ezen irányzattal, amelynek egyik okát a közönség izlésében látom, nem lehet pusztán állami eszközökkel megküzdeni, de kívánatosnak látom, hogy az állam ezt a beteges irányzatot ne támogassa. Az állami képviselésekkel a legutóbbi időben nem feltétlenül jutott érvényre az az elv, hogy az állami vásárlás csak igen belső művészi értékkel bíró művek jutalmazására szolgálhat.

Kammerer Ernő és Apponyi Albert gróf egyetértének Tisza felszólalásával.

Rosenberg Gyula esetleges félreértések végett megjegyzi, hogy a szecesszio fogalma alatt igen komoly törekvések is foglaltatnak.

Zichy János gróf kijelenti, hogy a közönség romlott izléséből fakadó helytelen irányzattal szemben az egészséges haladást kiero-

szakolni nem lehet, mindazonáltal amit csak lehetséges, nem fogja elmulasztani megtenni.

A 40. szakasznál Kammerer Ernő az erdélyi museum ügyét, Hegedüs Loránt pedig a székely museum rendezését sürgeti, mert barbarizmusnak tartja, hogy az óriási értéket képviselő műkincsek úgy kezeltesse, mint eddig.

A 47-ik szakasznál Tisza István gróf hozzászólásán fejtegeti a protestáns egyházaknak adandó segély kérdését. Kéri a minisztert, hogy az állami segély összegét lehetőleg a legrövidebb időn belül emelje fel. Apponyi a katolikus autonómia mielőbbi rendezését sürgeti. A görög keleti román egyház segélyét garanciához kötné, hogy ez az egyház jobban simuljon a magyar állameszméhez. Rosenberg Gyula kéri a kormányt, hogy a zsidó felekezetnek adandó segély a jogos igényeknek megfelelően állíttassék be a költségvetésbe.

Zichy János gróf a felszólalásokra megígérte, hogy igyekezni fog a jogos igényeket kielégíteni.

TÖRVÉNYKEZÉS

Megmérgezte az apját.

— Arzenikum a holttestben. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 15.

Makón és a környéken nagy feltűnést keltett Zalai Szabó János vagyonos fiatal gazdának letartóztatása. A csendőrség Zalai Szabó Jánost ma bezárította a makói járásbíróhoz. A letartóztatott az alatt a vád alatt áll, hogy édes atyját megmérgezte.

Uj. Szabó János együtt gazdálkodott hásonnevű édes atyjával. Csanádapácán, ahol laktak, mindent tudta, hogy az apa és fia között örökös volt a viszály és veszekedés. Néhány héttel ezelőtt az öreg Zalai Szabó János megbetegedett, fia bezárította a makói kórházba, azonban még az uton az öreg Szabó János meghalt. A fiu elszirtta az öröket és birtokba vette annak vagyonát.

Csanádapácán feltűnt, hogy egy Harangozó Ferenc nevű, különben szépenységben élő ember túlságosan költelekzik. Érdeklődni kezdtek aziránt, hogy honnan veszi a pénzt, meg is kérdezték tőle, mire azt mondta, hogy van Zalai Szabó Jánosnak elég. Ekkor kezdtek gyanakodni, hogy Zalai Szabó János gyanus körülmények között halt meg.

A csendőrség is hallott a dologról és Harangozó Ferencet letartóztatta. Kihallgatásakor eleinte tagadott, de később azt vallotta, hogy ifj. Szabó János gyakran panaszkodott neki, hogy nem tud meggyezni házias természetű atyjával, s tanácsot kért tőle, hogy mit csináljon az öreggel, mert nem bírheti, hogy édes atya dús gazdag ember létére minden támogatást megvon tőle. Harangozó állítása szerint azt tanácsolta a fiúnak, hogy irasson az állatorvos által az állatok részére arzenikum port és keverje azt édes atya ételébe. Ifj. Szabó János megfogadta a tanácsot és így tett. Az öreg ezután nemsokára meghalt. A csendőrség erre a fiut előállította és ma hallgatták ki, aki tagadja a terhére rótt bűncselekményt. Mindazonáltal a csendőrség a gyanuk alapján a fiut letartóztatta. A törvényszék elrendelte id. Szabó János hullájának exhumálását.

§ Plagizáló tanító. Budapestről jelentik: A múlt év nyarán több budapesti újság Csodabogarak címén humoros szemelvényeket közölt vidéki lapokban megjelent kritikákból. A szemelvények között szerepelt az *Esztergom és Vidéke* című újság is, amelyben Drozdy Győző tanító követte el a csodabogarakat. Ebből az

alkalomból Balla Ignác a Kakas Mártonban kifigurázta Drozdyt. A csipős megjegyzések megjelenése után Drozdy elment Balla lakására. Csak a szerző feleségét találta otthon, akinek átadott egy névjegyet, Balla Ignácnak címezve. A névjegyben ez az egy mondat állott:

— Eljöttem, hogy felpofozzam önt, csirkéfogó, gazember.

Balla Ignác erre megbizta Lovik Károlyt, az ügy lovagias elintézésével. A megbízott azonban nem tartotta alkalmasnak az affér ilyen formájú elintézését, azzal a megkövetéssel, hogy Drozdy önmagát diszkvalifikálta, a mikor a szerző tartalmu nyílt névjegyet átadta Balla feleségének. Ezek után Balla Ignác becsületesség miatt följelentette Drozdyt a járásbíró előtt, ahol Drozdy viszonyát emelt Balla ellen, mert közben plagizálással vádolta meg. Polányi dr. járásbíró tárgyalta az ügyet. A bíróság Drozdyt elítélte kilencven korona pénzbírságra, Ballát pedig, mert nem tudta a plagizálást bizonyítani, husz koronára. Balla Ignác, miután a plágium vádjára vonatkozólag bizonyítékokat szerzett, perújítást kért. A bíróság azt el is rendelte. Ma volt a második tárgyalás Dr. Illés táblabíró, a járásbíró vezette előtt. Balla most már bizonyítékokat mutatott be arra, hogy Drozdy rendszeresen plagizált. Így például *Lex Terkának* „Leányok pályaválasztása” című tárcáját „Eletirányok” címen vezéreltek nyomatta ki. Azonkívül Juhász Gyulának és Ady Endrének több versét prózába írta át. A járásbíró a bizonyítási eljárás befejezése után megsemmisítette az első tárgyaláson hozott ítéletet; Balla Ignácot fölmentette, Drozdyt pedig ismét 90 korona pénzbírságra ítélte el.

Andrássy rokonszenve.

— Rejtély egy nyilatkozat körül. —

Távirati tudósítás.

Arad, december 15.

Szereti-e Andrássy Justh Gyulát vagy nem? Ez a kérdés, azt hisszük, a magyar közvéleményt hidegen hagyhatja. Andrássy már oly sokszor és oly sokféle politikai szerelmekeket vallott, hogy azok dolga a tiltakozás, akik az agyonszeretetés veszélyének ki vannak téve az alkalommal. A merengő gróf legújabb megnyilatkozása éppen olyan titokzatos, mint amilyen rejtélyesek voltak Andrássy cselekedetei ezidáig is. Tagadja, hogy beszélt volna, de a hozzá legközelebb állók megtörténtnek tekintik a nyilatkozatát. Sőt mérlegelik is. A kik azonban igen jól ismerik a nemes államférfiut, azok úgy beszélnek róla, mint a hogy azt Justh Gyula egy hive találóan foglalta össze.

Gyanus, nagyon gyanus Andrássy rokonszenve. — mondja a képviselő és egyuttal elküldik a szerelmes grófot — történetet írni.

A ma érkezett táviratok szerint ezek a politika eseményei.

Andrássy nyilatkozata — nem nyilatkozat.

Budapestről jelentik: Andrássy Gyula gróf ma határozottan megcáfolja a Nap által neki imputált intervjut. A Magyar Hírlap telefonon felhívta Andrássy Gyula grófot, aki kijelentette, hogy ő senkivel nem beszélt, hozzá azokat a kérdéseket, amelyek a Napban voltak, senki nem intézte, senkinek intervjut nem adott. Mikor legutóbb Budapesten tartózkodott, több politikussal bizalmasan beszélgetett. Ennek a beszélgetésnek ellesett szavaiból állították össze teljesen önkényesen az intervjut.

A Nap ennek dacára fenntartja értesüléseinek hiteles voltát s több politikust kérdezett meg Andrássy állásfoglalására nézve.

Justh Gyula elsősorban is megcáfolta, hogy közte és pártja között differenciák merültek volna fel. Nagyon örül annak, hogy Andrássy

kilép a passzivitásból, s annak is, hogy Andrássy oly melegen emlékezett meg az ő közéleti tevékenységéről.

Szterényi József nem hiszi, hogy Andrássy a bankjavaslatnál szólalna fel, s kezdene akciót a kormány ellen.

Földes Bélának az a véleménye, hogy az ellenzék harci kedvét Andrássy elhatározása nagy mértékben fokozni fogja.

Ugyanígy nyilatkozik Batthyány Tivadar gróf is, aki szintén alkotmányjogi botránynak tartja a bankjavaslatot.

Návay Lajos nem mond véleményt Andrássy nyilatkozatáról, csupán annyit jegyez meg, hogy ha Andrássy most akciót akar indítani, miért oszlatta fel annak idején pártját.

Bolgár Ferenc azt mondja, hogy Andrássy nyilatkozata igen határozott hangú s véleményét minden pontban ő is aláírja.

Khuen-Héderváry miniszterelnök kitérően válaszolt s azt mondta, hogy még nem olvasta a kérdéses újságközleményt; egyelőre nem nyilvánít semmiféle véleményt.

A Justh párt egyik tagja, aki ismeri Justh Gyula nézetét és ismeri a politikai sikátorok tervezőjének, Andrássy Gyula grófnak taktikáját is, Andrássy rokonszenve nyilatkozatáról ekként vélekedik:

Hogy Andrássy Gyula gróf hirtelen megszerette Justh Gyulát és főuri előkelőséggel politikai becsületességéről bizonyítványt szolgáltatott a számára, sőt leereszkedéssel a vállait is megveregette: jogos aggodalmat fog kelteni Justh Gyulában. Bizonyosan felveti Justh maga előtt a kérdést: Mit akar általam végeztetni Andrássy Gyula gróf, hogy szerettei közé emel engem is. Justh ismeri ezt a taktikát. Még abból az időből, amikor Andrássy Gyula gróf Tisza István grófot s a vezérsege alatt álló szabadelvűpártot agyonszerette. Tudja azt Justh Gyula, hogy ez a szerethezés átutalása s gyűlöletnek, amelyet Andrássy Lukács László ellen táplál s a nemes grófnak minden törekvése most arra irányul, hogy Lukács Lászlót a Khuen kabinetből kitenyergesse. Semmi okunk, hogy bizalommal viseltessünk a Khuen kormány bármely tagjával szemben, de sok okunk, hogy gyanus szemmel nézzünk minden oly akciót, amelynek élére Andrássy gróf iparkodik. Nekünk a plurális egymagában sem kell. Andrássyval együtt pedig éppenséggel nem. Andrássy írjon történetet s ne csináljon politikát.

A főrendiház ülése.

Budapestről jelentik: A főrendiház december huszadikán délután négy órakor ülést tart, amelyen az imdemutált és perrendtartásra vonatkozó törvényjavaslatokat tárgyalja. A képviselőház által eddig elintéztet többi törvényjavaslattal a főrendiház karácsony és újév között fog foglalkozni.

A miskolci mandátum.

Miskolcra jelentik: A Lipcsy Ádám balálával megüresedett miskolci északi kerületben a nemzeti munkapárt hivatalos jelöltje Vadnay Tibor, Borsodmegye főjegyzője.

Peticiók tárgyalása.

Budapestről jelentik: A Madarassy Beck Gyula báró mezőkászonyi mandátuma ellen beadott petíció dolgában a Kuria szombaton délután hirdeti ki határozatát. A zalabokrai petícióra vonatkozólag a Kuria II. választási tanácsa december huszadikán fog határozni.

HIREK.

Meggzünik a „svindli kurzus.”

— Egyéves önkéntesek az új véderő törvényben. —

— Az Aradi Közlöny indóitójától. —

Arad, december 15

A legutóbbi delegációs ülésnek folyamán Schönauich báró közös hadügyminiszter nyilatkozott a kidolgozás alatt álló új véderőtörvény több részletéről és megemlítette, hogy többek között az új véderőtörvényben az egyéves önkéntességi jogot reformálni, illetve megszorítani fogják. Mint megbízható helyről értesülünk, az új véderőjavaslat erre vonatkozó része szésserint így hangzik:

Az egyéves szolgálatra és tizenegy évi tartalékos hadkötelezettségről szóló kedvezmény, tekintet nélkül arra, hogy a sorozás önként, vagy a főjonzállításkor ment-e végbe, csak azok számára tartatik fenn, akik legkésőbb október elsejéig azon esztendőben, a melyben besoroztattak, állami vagy nyilvánossági joggal fölruházott nem állami középiskolát az országgyűlésen képviselt és a magyar szent korona országaihoz tartozó országok egyikében, vagy Bosznia és Hercegovinában, mint nyilvános vagy magántanulók sikerrel elvégeztek és az érettségi vizsgát egy ilyen intézetben letették. Hogy mely tanintézetek tekintendők középiskolának, azt a honvédelmi miniszter (a vallás- és közoktatásügyi miniszterrel és a hadügyminiszterrel egyértelműen) dönti el. Ezért is az eddigi képesítési vizsgálat hatályát veszti.

Amiként látható, az új véderőtörvény megszünteti a svindlikurzust.

— Miniszterek utazása. Budapestről jelentik: A miniszterelnök vasárnap Bécsbe utazik, ahol kihallgatáson jelenik meg a királynál, tolmácsolja neki a kabinet új évi jókívánatait és referál az általános politikai helyzetről. — Lukács László pénzügyminiszter holnap Bécsbe utazik. Lukács nem jelenik meg a királynál, hanem az osztrák pénzügyminiszterrel fog tárgyalni a bankkérdésről.

— Az új osztrák kormány tagjai. Bécsből jelentik: A Neue Freie Presse ma egy miniszteri listát közöl. Eszerint a kabinet a következőképen alakulna meg: Pénzügyminiszter: Urbán dr. Vasúti miniszter: Glombinski. Közmunakügyi miniszter: Weiskirchner. Kereskedelmi miniszter: Fiedler dr. Földművelésügyi miniszter: Braas dr.

— A török újságírók Szegeden. Szegedről jelentik: A török újságírók ma este hat órakor Szegedre érkeztek. A város nevében Gá. Endre ku turtanácosos, Szalay József kapitányhelyettes és több újságíró fogadta a vendégeket. A török újságírók megtekintették a Szegedi Híradó nyomdáját, amelyben Palócz László katalizálta őket. Este diszelsadás volt a színházban, utána pedig a vendégek tiszteletére a Szegedi Híradó bankettet rendezett.

— Szemere műkincsek árverése. Bécsből jelentik: Szemere Miklós műkincseinek árverésénél ma a következő képek kerültek megvételre: Egy Tito kép 580 K, három Marinella kép 370, 480 és 460 K, egy Pausinger kép 420 K, Patenkofen cigány nője 700 K, a Sakoppare galeria metszetei előkelő angol művészekből 300–560 K darabonként. Az árverést holnap folytatják.

— Tiltakozó gyűlés a kultuszminiszter ellen. Budapestről jelentik: A magyarországi tanítók szabadegyesületét a kultuszminiszter tudvalevőleg felfüggesztette. A felfüggesztés ellenje fővárosi polgárság egy része tiltakozó gyűlést rendezett ma délután. A gyűlésen több összetűzés történt a szónok és az inspekción rendőrtisztviselő között. Mikor Jászi Oszkár dr. beszéde közben azt a kijelentést tette, hogy Zichy a felfüggesztéssel a sajtószabadságot támadta meg és ezt politikai rablásnak minősítette, Sirmay Andor rendőrtanácosos felállt helyéről. De még mielőtt a szónokot megszakíthatta volna óriási sajtó és lelkes taps támadt. A lármá és taps mindaddig tartott, amíg a rendőrtiszt helyére vissza nem ült. A gyűlés végül elfogadott egy határozati javaslatot, amely szerint a gyűlés a magyarországi tanítók szabad egyesületének ügyét megárvá teszi és bizottságot küld ki, hogy az a politikai pártok, kulturegyesületek és más közéleti tényezők bevonásával tiltakozó nagygyűlést szervezzen.

— Válás a szekszuális higiéniai nevelés miatt. Bécsben mostanában a napilapok sokat foglalkoznak Jerusálem Kotányiné val. A neves íróno ugyanis válópórt indított férje ellen és most Buenos Airesbe utazik, hogy ott újra férjhez menjen. Jerusálem-Kotányiné szerelmi regénye régi keletű és egy budapesti felolvasáskor kezdődött. Az íróno ugyanis Budapesten olvasta fel annak idején a „Nemek nevelése” című értekezését. E felolvasásban, valamint „A szent skarabeusz” című regényében vallott és a gyermeknevelésre vonatkozó elvei semmiképp sem nyerték meg férj tetszését, aki meg is mondta feleségének, hogy gyermekeiknek ilyen irányban való nevelését meg nem engedi. Férjének ellenkezése nagyon elkeserítette az írónot, aki még akkor elhatározta, hogy a felolvasásban és a regényben kifejtett elveiből hi marad és gyermekeit még férjének akarata ellenére is szekszuális higiénikus módszerével fogja felnevelni. Férje hamarosan észrevette, hogy a gyermekek nevelésében az íróno elvei jutnak érvényre és ezért naponta veszekedést provokált, úgy, hogy a családi béke teljesen megszűnt. A veszekedés izgalmi között nem vette észre Jerusálem-Kotányiné, hogy egy fiatal tudós udvarolt feleségének, még pedig teljes eredménnyel. Az udvarló, a ki neves embryológus, rábeszélte az asszonyt, hogy válasszon el férjétől és kijelentette, hogy es esetben feleségül fogja venni. Nemrég a buenos airesei egyetem megüresedett tanszékére hívták meg a fiatal tudóst, aki állását már el is foglalta. Most egy újabb erős összezördülés után Jerusálem-Kotányiné elhagyta férjét, beadta a válókeresetet és rövid időn belül Argentína fővárosába utazik, ahol a válópör lezajlása után az embryológus felesége lesz.

— Elpusztult műkincsek Zürichből jelentik: Ma egy itteni szállítócsőg raktára leégett. A raktárban feküdt három év óta Wölfling Lipót volt toszkánai nagyherceg könyvtára és sok értékű tárgya körülbelül százezer korona értékben, ami a lánzok martalékává lett.

— Tanárok bajai. Budapestről jelentik: A felekezeti, községi és társulati polgári iskolák tanárainak nagyobb küldöttsége tisztelt ma, kongresszusukból kifolyólag, Khuen Héderváry miniszterelnökknél. A küldöttség átnyújtotta a miniszterelnöknek memorandumát, amelyben az állami polgári iskolai tanárokkal egyenlő elbánást kérnek. A miniszterelnök kijelentette, hogy a kérést nagy jóakarattal fogja kezelni, mert maga is méltányosnak tartja a megdrágult viszonyokra való tekintettel a tanárrág ghszjait.

— A munkásbiztosító pénztár fegyelmi tanácsa. Az aradi kerületi munkásbiztosító pénztár tisztviselői és orvosi szolgálati és fegyelmi szabályzata értelmében az alkalmazottak fegyelmi ügyeiben fegyelmi tanács itélkezik, amelynek tagjait fele részben az igazgatóság a saját tagjaiból és fele részben a tisztviselők, illetőleg az orvosok a maguk kebeléből titkos szavazás útján választják. Az elnöki tisztet a pénztár mindenkori elnöke viseli. Az igazgatóság legutóbbi ülésén ifj. Czeiler Istvánt és Koncz Ferencet a tanács rendes tagjaivá a Glück Károlyt és Mauthner Márkust póttagokká választotta. A pénztár orvosi Varga Ferenc elnök vezetése mellett tartott ülésén a tanács rendes tagjaivá Leitner Ernő dr. állami menhelyi igazgató főorvos és Borsos Béla dr. vármegyei t. főorvos, pénztári orvosokat, póttagokká pedig Hecht Adolf és Grossmann Emil dr. pénztári orvosokat választották.

— Hamiskártyázásért letartóztatott gróf. Bécsből jelentik: Rozenfeld Viktor dr. ügyvéd ma Berlinbe utazott, hogy Wolff Metternich gróf szabadlára helyezését esetleg kaucióval kiessközölje. A letartóztatott gróf felesége meg van győződve férje ártatlanságáról és reméli, hogy szabadlára helyezése sikerülni fog.

— Kínai vőlegény Budapesten. Fővárosi tudósítók jelentik: A hatodik kerületi anyakönyvi hivatalban egy kínai fiatalember házasságot kötött egy német leánnyal. A vőlegény Cseng Der Dsai artista, a menyasszony Schumann Emilia Karolina táncosno, egy poroszországi merseburgi kömüvesmester tizenhat éves leánya. A férfi már teljesen európaivá lett, tökéletesen beszél németül, finom modoru, kifogástalan eleganciával öltözködik, csupán a hosszú, fekete copfját nem vágatta le, de csak azért, mert szüksége van rá a mutatványainál. Még valamelyik külföldi színpadon ösmerkedtek meg a kínai férfi halálosan beleszeretett a leányba, aki végül is meghallgatta a copfos imádot és kezét nyújtotta neki. A házasságtötés perze sok előkészséttel járt, de a férfi, ha bár járatlan volt az efféle európai dolgokban, elintézt mindent. Először is fölvette menyasszonya vállását és ágostai evangélikusá lett. Megszerezte, kínai alattvaló lévén, a bécsi kínai császári nagykövetség engedelmét, hogy feleségül veheti ez európai leányt és szerzett még egy másik okmányt is, a melyben a magyar igazságügyminiszter felmenti őt annak kimutatásától, hogy házassága Kína törvényei szerint nem ütközik akadályokba. Végül fölmentést kaptak a kihirdetés alól is. Randben lévén az irásuk, megjelentek Ratkovszky Aladár hatodik kerületi anyakönyvvezető helyettes előtt a kérték, adja össze őket. Elhozták a két tanut is, az egyik Siposs Tivadár szállótulajdonos, a házigazdájuk, a másik Cséffay Endre, egy ismerősük volt. Németül beszéltek s így Siposs tolmácsolta a hivatalosan fölített kérdéseket.

— Hogy hívják?
— Cseng Der Dsai.
— Hol született?
— Pao-til kínai tartományban, 1899. október 22-én.

— Milyen városban?
— Azt nem tudom.
— Atyja neve?
— Cseng Li Sam.
— Anyja neve?
— Azt nem tudom, sohase ismertem; nálunk Kínában az asszonynak nincs neve.

Ezek után a menyasszony is bediktálta a maga nacionálját és a házasságot annak rendje és módja szerint megkötötték. A kínai férfi szép arabs betűkkel írta be az anyakönyvbe a nevét.

— **Eljegyzés.** *Strifer Béla* budapesti gazdagsági mérnök és *Lord Edmé, Lord Adolf* farszékadó leánya jegyesek.

— **Öt nemzedék találkozás.** Érdekes és ritka eset történt *Zsigmond* Ivan. A napokban ugyanis ott *Rosenfeld Urbán* házában a két éves *Boskovitz Sándorka* születés napját ünnepelték, mely ünnepségen együtt voltak: *Boskovitz Juliska* asszony, 21 éves anyja, *Buchbinder Karolin* 48 éves nagyanyja, *Sonnenfeld Helen* 66 éves dedúnya és *Bergenthal Cecília* 36 éves, az ünnepelt gyermekük anyja. A ritka család valamennyi tagja a legjobb egészségnak örvend.

— **Öngyilkos cukorkirály.** *Newyorkból* jelentik: *Carris* cukorkirály megrendítő öngyilkossága tartja most izgalomban *Newyork* előkelő köreit. A cukorkirály egy felhőkarcoló buszonnyugodik emeletéről levette magát a halálra szándékozott. Az öngyilkosság okát eddig még nem tudták határozottan megállapítani. Vanak, akik azt mondják, hogy nagy bérsei veszteségek érték, mások azt beszélik, hogy halála a trösztök ellen megindított nagy perekkel függ össze.

— **Az Aradi kereskedők takarékos és hitel-szövetkezete** kerü mindazokat, a kiknél a VIII. évtársulatra vonatkozó aláírási és gyűjtő ívek vannak, hogy azokat lehetőleg mielőbb a szövetkezet irodájához juttatni sziveskedjenek. Az igazgatóság.

— **Köszönet.** Az aradi 1848-49 iki honvédek segélyezésére *Posgay Lajos* dr. nyug. városi főorvos nr 10 koronát, *Réthy Lipót* nyomdatulajdonos nr pedig 5 koronát adományozott. Fogadják a nemeselektü adományozók az aradi 1848-49 iki honvéd egyet elnökségének halás köszönetét. Elnökség.

— **Elvesztett néhány nap** előtt egy fekete struccell bos a főtéren, egészen a *Batthyányi* utcaig vezető uton. Kéretik a becsületes megtaláló, hogy azt illő jutalom ellenében átadni sziveskedjék. 4649

— **Elragadtatással szemléli mindenki Weinberger Ferenc** jóhírű ékszerészünk gyönyörű karácsonyi ajándékait. Nagy briliáns-, ék- és ezüstmemék raktára, tulhalmozottság és alkalmi vételek folytán. Mesés olcsó árak. Telefon 489. 4399

— **Ujabb küldemények.** Tegnap újabb ragyogó küldemények érkeztek, amelyek teljessé teszik a Szabadságtérren pompázó *Fischer-féle* nagyáruház karácsonyi tálátát. Ha már eddig is tökéletesnek volt mondható ez a párt a aranyu karácsonyi kiállítás, ugy az újabb küldemények révén oly csodás gazdaságra tett szert, hogy nincs az a szem, nincs az az ízlés, mely a legnagyobb mértékben kielégítést nem találna. A naponta beérkező írásbeli rendeléseket nagy lelkiismeretességgel eszközli a *Fischer Simon-féle* nagy áruház Szabadságtér 12. sz. 4650

— **Karácsonyi meglepetésekre** alkalmas, izléeses, legdivatosabb ékszerek és órák, rendkívül olcsó árban kaphatók *Grellert J és Fia* ékszerésznél. 4589

— **Nem okoz gondot,** hogy hol vegyük meg szereteteinknek a karácsonyi és újévi ajándéktárgyainkat, mert mindenki tudja, hogy csakis *Hirsch Jenő* órák és ékszerésznél (*Forray-utca*), szerezhethetjük be a legizléesesebb tárgyakat mesés olcsó árak mellett. 4468

— **Megérkeztek** *Iványi Menyhért* (*Forray-utca*) fizetésbe a legfinomabb angol és magyar gyártmányú cipő és uridivat különlegességek, melyeket hallatlan olcsó árakért szerezhethetjük be. 4397

— **Francia likörök** legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér *Vojtek és Weisz*nál. 279

Jászai Mari az alkohol ellen.

Látogatás a tragikánál.

(Fővárosi levél.)

A napokban hölgydeputáció járt a képviselőházban. A Magyarországi Négyesületek Szövetsége megbízásából, harminchatezer magyar nő nevében mentek. *Jászai Mari* vezette őket. A miniszterelnöknek egy gyönyörűen megírt memorandumot nyújtottak át, melyben arra kérték, hogy a pálinkamérések szombat estétől hétfő reggelig zárva maradjanak.

Fölkerestem a „Nagyasszony” t, hogy a fogadtatásról halljak egyetmást. Ő maga nyitott ajtót, művészi fényvel berendezett lakása ki volt világítva; vendégeket várt.

— **Nincs oselédem,** — magyarázta, miközben a rendezkedést folytatta — mindent magam végezek.

És a *Medeák, Elektrák, Gertrudisek* hatalmas ábrázolója végigörögatta portöröljével a gyönyörű antik butorokat.

— **Hogy mit mondtam a miniszternek?** . . . Nem tudom! . . . Egy pár szót dadogtam és amikor éreztem, hogy hangom a feltörő sokogástól elcsuklik, reszkető kézzel, némán nyújtottam át az írásomat. Ugye hihetetlen, hogy *Jászai Mari* ennyire elfogódott, amikor egy kis szónoklatot kell kivágni. De amikor abba a fényes palotába léptem, ahol az országgyűlés dönthet az én szerencsétlen védenceim sorsa felett, egyszerre olangyöngének éreztem magamat, hogy minden bátorság elhagyott.

A fogadószobába mentünk át. Az asztalon heverő lapokat, revueket, könyveket félredobta. Teáskészletet, süteményt rakott a helyükre. Cukrot is, citromot is, meg tejszínt . . . de rumot nem. Ez alatt is beszélt az ő klasszikusan szép előadásával:

— **Kérvényemben** kifejtettem, hogy a pálinka elpusztítja népünket, még pedig olyan szánalmas módon, hogy mire kimul, már nem is lesz kár érte, mert előbb lealjasodik a lelke és elernyed a testi ereje. Hetvenezer magyar hal meg évenként tüdővészben; ezeknek és ezek szüleinek a véréből a pálinka már kiégte az ellentállási erőt.

Most a konyhába vitt az utunk. Milyen konyha! Ragyog a tisztaságtól! S olyan izléeses, csinosan berendezve, hogy öröm benne tenni-venni. A művésznő a gázechand alá gyújtott a főtette a teavizet.

— **A szívem megszakadásáig** ismerem már azt az ellenvetést, hogy a szeszből begyűlt adóra szüksége van az államnak. De ezzel a kijelentéssel az állam beisméri, hogy a gyermekei egészségéből, erkölcséből, életéből kell pénzelnie. Milyen rettenetes gazdálkodás! Nem gondolják meg, hogy a pénzt egészséggel meg lehet szerezni, de egészséget pénzzel nem. A pálinkából begyűlt adópénzt nélkülözhetnék, ha a pálinka áldozataira nem kellene a börtönökben, a kórházakban, a tébolydákban költeni. És milyen óriási kárt képvisel az elzülloiték által parlagon hagyott munka!

Aranyszavak. Minden betűje a szívembe nyilatott. Szinte haragudtam a csengőre, mely látogatók jöttét tudatta. Szép és előkelő uridámak érkeztek. *Jászai Mari* az üdvözlések és a teaosztás után ismét csak arra a témára tért át, amely éjjel nappal, szereptanulás, színjátszás közben is, örökösen foglalkoztatja.

— **Kibágások** nyolovan százalékát szombat este követik el. Szombat este, amikor a munkássalád hazavárja heti keresményével az apát. Nem győzők azon csodálkozni, hogy az emberek nem félnek jobban attól a százfale veszedelemtől, melyet a pálinka által fölgerjesztett örület által magukra szabadítanak.

Könyvek gyűltek a nagy művésznő szemébe. Elhallgatott. Érzte, hogy kérésének most még nem lehet fogadása, de meggyőződése, hogy előbb-

utóbb célt érnek. Nem hagyja abban a nemes küzdelmet és addig fog könyörögni, követelni, érvelni, míg lángoló szavával fölébrezti a nemzet lelkiismeretét.

Amikor bucsuztam, kikisért, hogy az előszoba ajtaját becsukhassa utánam. Ismét visszazitkent a háziaszony tónusba:

— **Lásza,** milyen jól el vagyok eseléd nélkül. Most az ünnepek előtt már nem is fogadok. Nem is hiszi, milyen jól esik ez a mozgás! Most látom csak, milyen kevés munkáért tartjuk mi azokat a drága és rossz eselédeket.

MULTSÁGOK.

(=) **Szegénytanulók bálja.** A farsang legszerteltebb estélyeibez tartozott minden esztendőben a szegénytanulókat segélyező egyesület bálja. A város előkelő nővilágának színe java, élén özv. *Hauser Károlyné* ezredesnével odátörökedik, hogy a hagyományokhoz méltóan az ezidei szezonban is úgy erkölcsileg, mint anyagiilag fényesen sikerüljön a szegénytanulók bálja, melynek jóvedelmét az egyesület a szegénysorsu iskolágyermek segélyére fordítja. Az estély rendezésének előkészületeivel ma délután foglalkozott az egyesület választmánya, mely a városháza tanácstermében látogatott értekezletet tartott. *Hauser ezredesné* meleg szavakkal üdvözölte a megjelenteket a örömmel konstataálta, hogy az egyesület működése iránt egyre intenzivebb érdeklődés nyilvánul meg. Kétszeresen jól esik neki ennek a megállapítása, mert a mai drágaság mellett az egyesület csak az esetben szolgálhatja a kitűzött nemes célt, ha a társadalom részéről fokozottabb támogatásban részesül. Ismertette ezután a választmányi ülés egyedüli tárgyát, mely az idei bál rendezésének megbeszélésében merül ki. Többek hozzászólása után a választmány elhatározta, hogy február 4 én, szombaton tartja meg a bálát a *Fehér Kereszt* szálló összes termeiben. A táncot hangverseny előzi meg, melyek műsorán énekszámok, zeneszámok egy egyfelvonásos vígjáték fog szerepelni. A szereplők megválasztásával és felkérésével a választmány *Hauser ezredesné* elnököt bista meg. Az ülésen megjelentek: özv. *Hauser Károlyné, Kövér Béláné, Szalay Antalné, Institoris Kálmán, Szabó Béláné, Péczely Vilma és Szeréna, Szalay Erzsé, özv. Hudetz Ferencné, Hegedüs Lászlóné, Kristyóry Jánosné, Gallényi Ernőné, Rechter Aranka, dr. Múlek Lajosné, Varjassy Árpádné, Stauber Józsefné, Gulányi Rezsőné, Róka Jánosné, dr. Tich Mórné, özv. Borecs Béni, Polóczy Jenőné, Friebeisz Miklósné, özv. Hofbauer Lajosné, Siner Ferencné, Hofbauer Éila, Monthy Mária és Lala, Vásárhelyi Józsiné, Baross Boriska, Kintzig Gézané, Hermann Gyuláné, Simó Károlyné, Lászlay Sándorné, özv. Rónay Jánosné, Lócs Rezsőné, Richter Károlyné, Kovács Vince.*

VIDÉK.

Jegyzőválasztás Józshelyen. Ma töltötték be a józshelyi jegyzői állást. Az állásra egyhangúlag *Török Zoltán* választották meg. Török eddig aljegyző volt Józshelyen és aránylag rövid idő alatt annyira megkedveltette magát, hogy most, mikor a jegyzői állás megüresedett, felszólították, hogy pályázatát nyújtsa be.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás)	— — —	151
Kiadóhivatal és hirdetésért osztály	— — —	151
Nyomda	— — —	151

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenyél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatás.

Tecmészetes vasmentes savanyúvíz.

Kapcsoló ásványvízvezetékkel és gyógyintésként.

SCHULTES ÁRÓST

Budapest-Lászlóvárosi Salvator-Forrás-út, Budapest, Radalföldy, 2.

Csenevész gyermekeket

mindig megment a SCOTT-féle Emulsió, mely a közönséges csukamájolajjal ellentétben, valóságos csemege és a tejnél is könnyebben emészthető.

Az Emulsió vételénél a SCOTT-féle eljárás védjegyét — a halászt — kérjük figyelmebe venni. Utánzatoktól óvunk.

SCOTT-féle Emulsió

harmincnégy év óta növeli sikeresen a gyermekek erejét, tökéletes egészséggel áldja meg őket és virágzáshoz, fejlődéshez segíti.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi sertésállomány.

A rézvényszállításokban Aradon december 1-re maradt 1708 darab sertés, dec. 1-től dec. 15-ig érkezett 1098, december 15 én állomány 2806.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Hudapest, december 15

Amerika magasabb. Kínálat, vételkedv mérsékelt, 15 ezer mm. 5 fillérrel olcsóbb.

Az árak 50 kilogrammonként számítva:

Table with columns for commodity names (Buzza, Rozs, Tengeri) and their prices for different periods (1911. áprilisra, májusra, októberre).

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

Dec. 15.

Table listing various financial instruments and their prices, including Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, and various bank shares.

A Temesvári Lloyd-Társulat

Terménycarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Dec. 15

Buzza (szokvány-minőség):

Table showing prices for different grades of wheat (Buzza) in kilograms.

Buzza (Temesvári keresk. ár):

Table showing prices for different types of grain (Rozs, Árpa, Zab, Tengeri) in kilograms.

Feladó szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

1911. január 1.

Az Aradi Könyvnyomda-szok Szakegyesülete és az Aradi Gutenberg-dal-

kör a Fehér Kereszt nagytermében hangversenyyel egybekötött fáncestélyt rendez.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1910. évi december hó 16-án:

Bérletszünet.

Bérletszünet.

G. Kertész Ella és Góth Sándor felleptével:

Baccarat.

Színmű 6 felvonásban. Irta: Bernstein. Fordította: Góth Sándor. Rendező: Kesztle Ede.

SZEMÉLYEK:

Table listing the cast members and their roles for the play Baccarat.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA

mozgófénykép színház.

Műsor 1910. dec. 16-án, péntek:

(Baró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

1. Mentő angyal. Slager humoreszk. — 2. A szegfű. Dráma. — 3. Apache szövetkezet. Humoros. — 4. Carthago romjai. Pathé remeke. Látványos. — 5. A villám-pincér. Artista kép. — 6. Az Adria partján. Látványos. — 7. A fekete kéz. Szenzációs dráma. — 8. Csak csendesen. Bohózat. — 9. Garibaldi. Történelmi dráma.

Az előadások tartama 1 ó. fél óra.

Előadások d. u. 5 órától kezdve.

Helyárak: I-ső hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Műsor: Ma, péntek 1910. december 16-án este 8 és fél órakor.

A budapesti Uránia Tudományos Színház műsorából.

Orosz-Japán háború

Három felvonásban, 190 színes vetített képből és 19 mozgófényképpel. Felolvassa: Berégi Sándor az aradi Nemzeti Színház tagja.

A helyárak erre a ritka érdekességű előadásokra mérsékelttel fel vannak emelve. Pályulés és zártzék 2 korona. I-ső hely 1 korona 50 fillér. II-ik hely 1 korona. III-ik hely 80 fillér. IV-ik hely 40 fillér.

Délután fél hat órától kezdve rendez helyárakkal mozgófénykép előadások.

A helyek kéretnek a nézőtérben kalap nélkül megjelenni.

Az előadásokon határozottan játszik.

Ruhatár. — Buffet.

NYILTTER.

Kávé és tea

Kivonat KOTÁNYI JÁNOS árjegyzékéből:

Nyers kávé:

Table listing prices for different types of coffee (Jamaika, Portorico, Cuba, Arany java).

Pörkölt kávé:

Table listing prices for different types of roasted coffee (Saját villanyerőre berendezett gőzkávépörköldémből).

Tea:

Table listing prices for different types of tea (Törmelék-tea, Congó-tea, Családi keverék, Legfinomabb Király-tea, Ceylon-tea, Kitünő teasütemény-keverék).

Rum:

Table listing prices for different types of rum (1 liter családi tearum, 1 liter finom brazíliai rum, 1 üveg 7/10 liter finom jamaicai rum).

A világ-hírű Kotányi-paprika eredeti dobozban

Kotányi János

kávé- és tea-nagykereskedő.

Szeged, Budapest Bécs, Berlin, Abbázia,

ARAD,

Jozsef főherceg ut 3. sz., az „Arad Csa-nádi Gazdasági Takarékpénztár” épületében.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetlen édesanyrunk elhunyt alkalmával mérhetetlen fájdalomukat részvételükkel enyhíteni törekedtek és végül mindazoknak, kik az elhunyt ravatalára koszorút helyeztek, ezton monduak hálás szívvel jövő köszönetet.

Arad, 1910 december hó 16 án.

4657 Sorrer család,

Helyszülke miatt az összesraktáron levő

karácsonyi ajándéktárgyaknak alkalmos tárgyak,

bámulatos olcsó áron

lesznek árusítva.

Oriási választék izléses üveg, porcellán és mosdókészletekből, modern függő és asztali lámpák-ból. Figurás dísz tárgyak porcellán, majolika, bronz és elsőrendű china ezüsthöz, ugyszintén legjobb minőségű alpacca és china ezüst evőeszközöket tartok.

Legnagyobb választék modern képkeret mintákból.

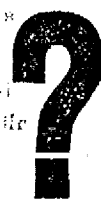
Fischer Mór.

Városi és megyei telefon 568

4501

HOL kapható a legjobb és legolcsóbb

Porosz Köszén Kokszt Faszén és aprított Tüzifa

házhoz szállítva ALTMANN EDÉNÉL

Wesselényi-utca 48.

Telefon szám 46.

Telefon szám 48

Hölgyeknek

legkellemesebb

karácsonyi meglepetés egy gyönyörű

Kézápoló

készlet remek kivitelben.

Gyöngyház, ezüst, teknőc, teknőc-utánzat, csont, cocus és ébenfából 3 7.-től 70 koronáig minden árban.

Továbbá mint hasznos és igen kedves ajándék egy csinosan összeállított

Fésű

garnitúra

1 tükör, 1 hajkefe, 1 bontó, 1 nyeles és 1 porfésű tartalommal.

Legfinomabb francia

Illatszer-

ajándékok

2-dus választékban.

Rendkívül izléeses japán mintájú illatszer

Diszdobozók

(Kazetták.)

2 tüveg divatos parfüm, 1 drb. finom szappan és poudertartalommal, 4 koronától kezdve minden árban.

Hánsz Nestor

Vöröskereszt Drogeria

ARAD, Weitzer János-utca 2.

Városi és megyei telefon 455.

Osztrák-magyar bank.

Szerdán, 1910. évi december hó 28-án, este 6 1/2 órakor a bécsi banképületben, Strauchgasse 4. sz., I. emelet,

az Osztrák-magyar bank

közgyűlésének rendkívüli ülése

tartatik meg.

4641

A közgyűlés ezen rendkívüli ülésében a bankalapszabályok 14. cikke értelmében*) csak azon részvényesek vehetnek részt, kik a közgyűlésnek f. évi február havában megtartott XXXII. rendes évi ülésében részt venni jogosítva voltak.

A közgyűlés azon tagjai, kik a rendes évi ülés óta részvényeiket felvették és már újból le nem tették, ezennel felkéretnek, hogy azokat a közgyűlés rendkívüli ülésében való részvétel végett a részvények folytonos birtoklásának igazolása céljából legkésőbb 1910. évi december hó 20-áig, a bank bécsi letéti osztályánál vagy a budapesti főintézeténél vagy a bank illető fiókjánál újlag letegyék.

A napirend és a belépti jegyek a rendkívüli közgyűlés tagjainak idejekorán meg fognak küldetni.

Bécs, 1910. évi december hó 18-án.

Osztrák-magyar bank,

Popovics

kormányzó.

Gutmann

főtanácsos.

Pranger

vezértitkár.

*) Az Osztrák-magyar bank alapszabályainak 14-ik cikke: Az Osztrák magyar bank közgyűléseiben csak osztrák és magyar állami alattvalók vehetnek részt.

Mindazok a részvényesek, kik a rendes ülést megelőző november havában 20. szeptember 20-án és ugyanazon év július hava előtt keletkezett részvény birtokát letéves vagy lekötés által igazolják, az azon évi üléssel kezdődő év tartama alatt, a legközelebbi rendes évi ülés összejöveteléig, amennyiben a 16. cikk határozatai ennek utjában nem állanak, tagjai a közgyűlésnek.

A közgyűlés rendkívüli üléseiben csak azon tagok vehetnek részt, kik a rendes évi ülésben is részt venni jogosítva voltak, s kik, amennyiben részvényeik nincsenek lekötvé, a részvények folytonos birtoklását azoknak újabb letétel által 8 nappal a rendkívüli ülés előtt igazolják.

Az alapszabályok 15-ik cikke: A közgyűlésből ki van zárva:

a) aki polgári jogai teljes élvezetében nincs, különösen az is, akinek a vagyona felett a csődeljárás megindított, ennek bevezetéséig.

b) aki fenyítő ítélet folytán polgári, politikai, vagy becsületbeli jogaiban korlátozva van — ezen korlátozás tartama alatt.

Az alapszabályok 18-ik cikke: A közgyűlés minden tagja csak személyesen jelenhet meg és magát meghatalmazott által nem képviseltetheti; és a tanácskezményekben és határozathozatánál, habár többféle minőségben venne is részt a tárgyalásokban, csak egy szavazattal bír.

Az alapszabályok 19-ik cikke: Ha a részvények jogi személyre, nőre vagy több résztvevőre szelnek, annak van joga a közgyűlésen megjelenni és a szavazati jogot gyakorolni, aki a részvénytulajdonosoktól, feltéve, hogy ezek vagy osztrák vagy magyar alattvalók, felhatalmazást mutat fel. A meghatalmazottaknak azonban a részvénybirtok kivételével egyéb személyes tulajdonságaiknál fogva (14. és 15. cikk) képeseknek kell lenniük arra, hogy a közgyűlésben részt vehessenek.

(Utánnomás nem díjazatik)

Krausz Paulin

könyv- és papirkereskedése.

100.000 kötetes

kölcsönkönyvtára.

Újlag a legkitűnőbb magyar és német újdonságokkal gyarapította készletét, közülről megnevezük:

Magyarban: Biró Lajos: Diadalmasszony, Marie és más asszonyok, Benedek E.: Maradjon itt kisasszony, Caine Hall: A vörös Jazon, Bilcher: Heine Jaga, Crocker: Váratlanul, Bekics: Ködös problémák, Bródy Sándor: Királyfi és koldusleány, Rembrandt fejek, Király-idillek stb. Czobel Minka: Donna Juanna, Pókháló, Bársony: A kapitány gazember, Gárdonyi: Fekete nap, Gréville: A milliárdos Harding, Szerencse katonái, D'Or Jean: Szerencse katonái, Herczeg Ferenc: Kaland, Szerelmesek, A királyné futárja, A kivándorló, Kéz kezet mos, Lovik: A kertelő sár, Lengyel Lajna: Egy leány, Meriman: A rózsaszínű levél, Murray: A püspök kalandja, Pekár: Rokokó idyllek, A kölcsönkért kastély, Gröth: A szerelem bolondja, Szomaházy: Kolonics házassága, A ma krónikája, A selyemruha, A fehér asztal, Sylveszter testvér alma, Lámpafény, Mesek a buszadik századból, Szikra Judit, Molnár Ferenc: Muzsika.

Gyermekek és a serdülő ifjuság részére nagy figyelemmel választott olvasmányok.

Németben: Ballerström: Der Maskenball, Ihre Majestät, Palazzo Iran, Boy Ed.: Ein köuiglicher Kaufmann, Brachvogel Carry: Der Kampf um dem Mann, Eschstruh: Roggenmühne, Die ordre des Grafen Guise, Franco Anatole: Auf dem weisen Felsen, Gerdorf: An vertrautes Gut, Höcker: Don Juan's Frau, Letzter Flirt, Väterchen, Princeasin Fee, Was die Leute sagen, Weisse Lee, Dodi, Heimbürg: Die lustige Frau Regine, Herzog Rudolf: Es gibt ein Glück, Kahlenberg: Ahasvera, Krasrewsky: Von wessen Hand? Kratz Rudolf: Die zwölfte Stunde, Die Faust des Niesen, Sturmfels Liebe Mädchen, Viebig Clara: Die vor den Toren, Wothe Anny: Sündige Mütter, Vely: Lo Micó Wolzogen: Die Groshertzogin a. D.

Karácsonyra

a legkülönbébb ajándéktárgyak legjutányosabb árban

kaphatók. 4604

Imakönyvek

ceont, bőr stb. kötésben.

Káruk Tarso égetés és festésre

Diszle vélpapír

mesé- és képeskönyvek, társasjátékok, ezerféle karácsonyfadíszek, angyalhaj, jászolok, képes levelezőlap és fényképaibumok. Ujavi és karácsonyi képeslapok, vízszontelarusítók kedvezményes árban.

Kiváló tisztelettel

Krausz Paulin

Színházépület, telefon 511 sz.

Legalkalmasabb

4471

retek, tükrök és dísz tárgyak a legolcsóbb gyári árakban kaphatók nagyban és kicsinyben, kitűnő tisztséggel

karácsonyi és újévi ajándékoknak ÖZY, Sütő Józsefné

ajánlom ujonnan felszerelt üzletemben ugymint: üveg és étkező, kávé, tea, mocca készletek, lámpák, alpacca és china ezüst tárgyak, modern képke-

ARAD, Ferray-utca 20. sz.

Városi és megyei telefon 478. szám.

Motoros fafüreszelő gépünket

a nagyközönség figyelmébe ajánlva, megrendeléseket Fácán-utca 6. és Edelspacher-utca 1. szám alatt elfogadjuk.

Kiváló tisztséggel

Panker F. és Bartha.

Telefon 590. szám.

4442

BLOCH H.

papírkereskedése és könyvnyomdája ARAD, (Andrássy-tér, Salacz-utca sarok) tisztséggel felkért nagyrabecsült vevőit, kik a karácsonyi ünnepekre dombornyomású levélpapírokat, újévre pedig névjegyeket óhajtanak, azokat már most szíveskedjenek megrendelni, hogy több időt és gondot fordíthasson azok művészi előállítására.

4604

Alkalmi vétel és eladások

ékszer tárgyakban

Arad és esztendőnkben, Arad legnagyobb óra és ékszerraktára

Deutsch Izidor

órák és ékszerész

Weitzer János-utca, Miskolc-palota

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és bronz tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyakra átöröklésnek

TELEFON 432

TELEFON 482

Olcsó karácsonyi és újévi ajándékok bevásárlási forrása!

Csak azt érdekelheti, aki önmagát szereti,

hogy olcsó arany, ezüst és double ékszereket, valamint pontosan járó zseb és fali órákat

Gáspár Jenő

órák és ékszerésznél Arad, Asztalos Sándor-utca 10. sz. alatt, a Ring-féle gyógyszerárral szemben lehet beszerezni.

Antik órák javítására különös gond fordítatik.

4603

Telefon 410.

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelő Arad, Batthyány-u. 13.

Van szerenésém a t. szőlőbirtokos urak szíves tudomására hozni, hogy az éviterméséből nagymennyiségű kiváló szép fajtiszta, meggyökeresített bor és csomogefaju

szőlőoltvány

ugyszintén szőlők pótlására kiválóan alkalmas 1 és 2 éves gyökerecs Riparia Portalis szőlővessző kerül eladásra mérsékelt árak mellett. Bővebb felvilágosítással és árajánlással szívesen szolgál

4101 Winkler József, Arad, Batthyány-u. 13.

Pormelőző javítások elfogadjatnak.

Borszivattyúk

és hozzá való legjobb minőségű gumami csövek legolcsóbb gyári árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztatlanságok azonnal továbbíthatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéseért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Közöseknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használata nélkül sem tagadják meg a szolgáltatást, — a gép jó működéseért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belső

gumamirozott kendercsövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Ottó

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő- és szivattyu készítő.

Arad, Rákóczi-utca 21. sz.

NÉVJEGYEK

legdivatosabb ujdonságok, utolérhetetlen tiszta, szép és előkelő izlésű kivitelben

Készíti:

4620

Bloch H.

papírkereskedése, könyvnyomdája Arad, Andrássy-tér 18. sz. saroküzlet. Nyomdaüzem Salacz Gyula-utca 3. sz. — Telefon 126.

Ez újévre ismét vezető ujdonságok.

Vidéki megrendeléseket 24 órán belül teljesen bérmentes szállítással intézek el. Névjegyeim művészi kivitelét mi sem igazolja jobban, mint az alábbi két levél

Bloch H. cég / rad.

Szíveskedjék csatolt és már Ön-nél készült névjegyeimből ismét 200 darabot mihamarább megküldeni. Cimem lent. Kérem az összeg utánvétellezését.

Tisztelettel Adolf Lütke

Berlin S. O. Kopernicker strasse 37.

(A német eredeti lefordítása.)

Charles W. Mascherol.

Paris, 80. Rue de Tirol.

T. o'm.

Múltkor Aradon voltam és rendelttem Önnél névjegyeket, kérem Önt, hogy azokból nekem most ismét 100 darabot szállítson.

Charles W. Marcherol gazdálkodó.

(A francia eredeti fordítása.)

Fél munka!
Kétszeres eredmény!

Dr. Oetker
sütőporának

használatánál ezek a legzsebebe kerülő előnyök: dr. Oetker receptje szerint a tészta sokkal könnyebben dagasztódik a 1 óra múlva előtűnik áll a szépen kelt, illatos sült kuglóf.

As összes létszám nagyobbak, ritkábbak és könnyebben emészthetőek dr. Oetker sütőporának alkalmazása mellett.

Egyszeri kísérlet állandó használatra vezet.

Dr. Oetker készítményeit minden fő-szer és gyarmatárú áruházban kaphatjuk.

Uj! Aradon még nem létezett! Uj!

Gyorstalpáló vállalat

1910. deczemb. 13-én a Ferray-utcában (Gr. Nádasdy-palota) megnyílik.

Á r a i:

Férfi cipőtalp és sarok 2 K. 40 f.

Női " " " 2 K. — f.

Gyermek " " " 1 K. 60 f.

4535 Szíves partifogást kér

SZABOLCSI FARKAS.

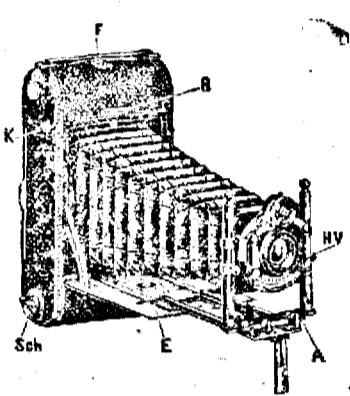
BLOCH H.

fényképező gépek és cikkek gyári raktára, Arad, Andrassy-tér 18. szám.

Fényképező gépek

karácsonyi alkalmi előnyárákon.

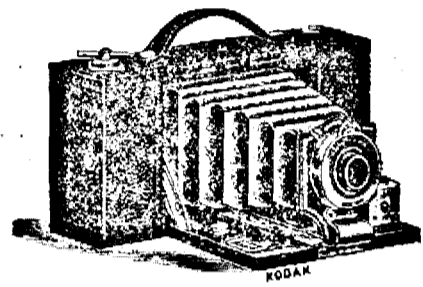
4619 Bármily árjegyzékben található áraknál — 10val — olcsóbban.
Díjmentes betanítás.

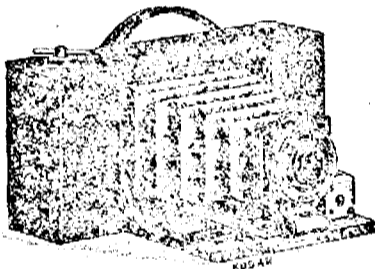
Klapp Taschen Kodak gép 3. szám
8x10 1/2 cm. képnagyság Rektilinearlencsével, teljesen alumíniumból, fekete bőrathuzattal K. 100.— Csak filmre.

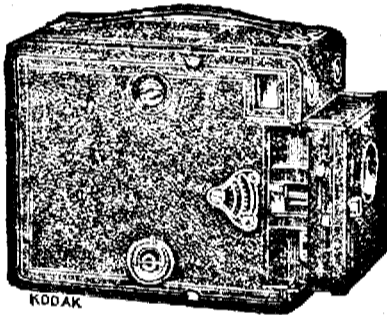
Kodak garnitúra. Teljes felszerelést és gépet tartalmaz.
1. számú Brownie képnagyság 6x6 K. 22.—
2. " " " " 6x9 K. 30.—
3. " " " " 8x10 1/2 " 90.—

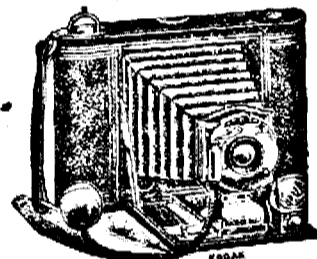
Klapp Brownie kodak 3. szám.
Képnagyság 8x10 1/2 cm. Ára K. 54.—
Csak filmre.

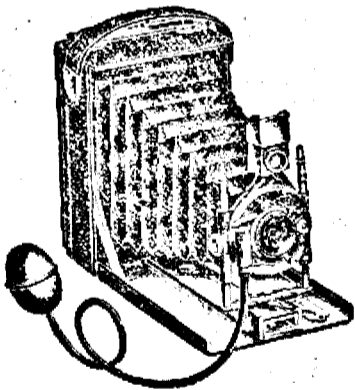
Klapp Brownie Kodak. Képnagyság 8x14 cm.
K. 62.— Csak filmre.

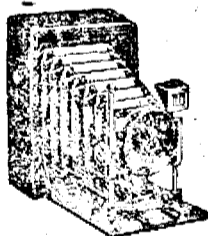
Gyera Focus Kodak 3a sz. Képnagyság 8x14 cm.
K. 73.— Csak filmre.

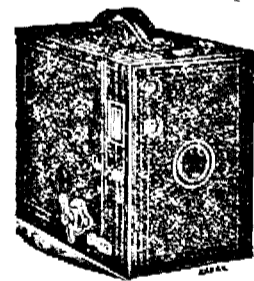
Zseb Kodak 2. sz. képnagyság 9x9 cm.
K. 73.— Csak filmre.

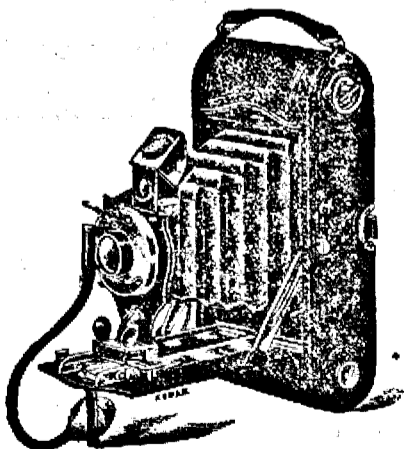
Dr. Krügener Teddy gép képnagyság 9/12 cm. K. 36.
üveglemezre 3 kassettával.

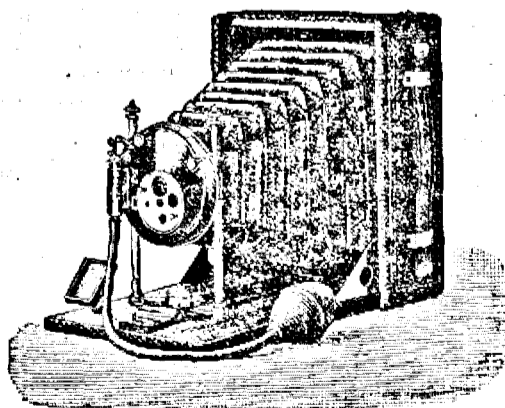
„Volta“ gép. Képnagyság 9/12 cm. Üveglemezre 2 kassettával 28.— korona. Ugyanaz jobb lencsével K. 36.—

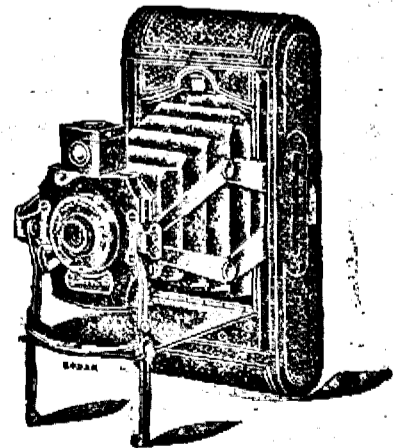
Brownie Kodak gép
1. sz. képnagyság 6/8 K. 8.50
2. " " " " 6/9 K. 16.—
2a. " " " " 6 1/2 x 11 K. 21.—

Klapp zseb kodak 3. sz. legfinomabb Doppelanastigmat lencsével K. 180.—

„Corrida“ legfinomabb kiállítású lemezes közigepp kitűnő lencsével és kassettával K. 65.—

Klapp zseb Kodak 1a sz. lapos filmes gép, képnagyság 6 1/2 x 11 cm. K. 57.—

A fényképező gépek árai kivéve a Brownie garnitúrákat felszerelés nélkül értődnek. Egy teljes felszerelés annak tartalmaz volt szerinti 10-től 20 koronába kerül.

Minden gép raktáron van és azonnal szállítható.

Bérmentes szállítás!

Csomagolást nem számítok fel!

Árjegyzéket ingyen küldök!

Vidékre fényképező gépeket jótállással küldök. Minden géphez magyar vagy német teljes utasítást díjmentesen mellékelek.

Minden drágul!

hangzik a házi asszonyok körében; — egyedül a

HUNGÁRIA RUM

nem lett drágább, habár annak jó-ságával egy hasonló árbeli Rum sem versenyezhet.

I literes üveggel 2 kor.
fél " " 1 "

Egyedüli raktár

Vojtek és Weisz

drogueria és parfümeria nagykereskedése

ARADON. :: ARADON

ATLANTIKA TEA

3 krajcártól fel-
jebb dgr.-ként.

Valódi jamaicai RUM

legelőnyösebb bevásárlási forrása

ARAD, Andrassy-tér 20. sz.

Telefon 609. sz.

Telefon 609. sz.

Minden

előtízetünk, hirdetőnk, avagy nyomtatvány-
megrendelőnk

ingyen

kapja meg, ha írásban kéri, gyönyörű nagy
fali naptárunkat.

Tisztelettel

az „Aradi Közlöny“
kiadóhivatala.

Gyermekek és felnőttek által

egyaránt kedvelt friss és kellemes ízű **Hajós-léle**

Csukamájolaj most érkezett meg. E fontos és nagy táperejű szer kitűnő hatásának bizonyult

mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögésnél, fejlődésben visszamaradt gyermekeknek, stb. stb. 421

Ára egy üvegnek 2 korona.

Fagydagánatok

elmulasztására, fagy-
viszketegség biztos megszüntetésére leg-
jobb szer a „Frigin.“

Ára egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete Hajfestő

a „MELOGEN“. Egy pár perc alatt bármely ha-
jat vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára 2 korona.

Kitűnő amerikai a „NITER“ 6 darab egy eredeti fémdobozban 2
gummi korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban ARAD,
Andrassy-tér 22. sz.
a megyeházzal szemben. —

5417—1910.

Hirdetmény.

A nagyméltósági m. kir. föld-
művelésügyi miniszter ur 106732|IX.
A. 8. sz. körrendelete folytán fel-
hívom a gazdaközönség figyelmét a haltenyészésre.

A haltenyészést a földművelés-
ügyi kormány megfelelő támoga-
tásban hajlandó részesíteni. A se-
gélyezés részben a beruházások
költségeiből bizonyos hanyad meg-
térítésében, részben pedig a népe-
sítéshez szükséges halanyag 50—
100%-ának több éven át díjtalan
átengedésében áll.

Az érdeklődő gazdaközönség
részére az országos halászati fel-
ügyelőség a tervek díjtalan el-
készítése mellett szakszerű ut-
mutatást ad.

Felhívom a haltenyészéssel
foglalkozni kívánó gazdaközönség-
get, hogy az államsegély iránti
kérvényeiket helyzetük részletes
körülírásával s az óhajtott segélye-
zés mérvének megjelölésével a
nagyméltósági m. kir. földműve-
lésügyi miniszter urhoz intézzék.

Arad, 1910. november 28 án.

Kádas Kálmán,
főjegyző.

22871—1910. P. szám.

Hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék közhirrre teszi, hogy a magy.
kir. államvasutaknak Balán György és társai konopi lakosok
elleni kisajátítási ügyében a konopi 142. és 325. sz. tjkvben
felvett 415., 416., 417., 418. a hrsz. ingatlanokra nézve a
kártalanítási tárgyalásra határnapul 1910. évi december hó
22-ik napjának d. e. 8 óráját Konop községhezához kitűzte s
oda az összes érdekeltet azzal idézi meg, hogy meg nem
jelenésük az érdemleges tárgyalás megtartását és határozat-
hozatalát gátolni nem fogja s a meg nem jelenés miatt iga-
zolásnak helye nincs.

Arad, 1910. évi december hó 9-én, a kir. törvényszék
mint urbéri bíróságtól.

Dr. Jakó,
kir. tszéki bíró.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A legalkalmasabb

karácsonyi ajándékok

megérkeztek: 2097

BAUER GYULA

Arad, Minorita-palota.

Valódi tajték és borostyán különlegességek a legnagyobb választékban kaphatók. — Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. Alapítattott: 1869.

Zálogházból

kiváltott arany, ezüst- és gyémánt-árakat vesz és elad **Farkas Streicher** Arad, Tökölly-tér 1. 2974

Karácsonyra!

Legszebb karácsonyi díszek, kiváló ifjúsági iratok, képeskönyvek, díszművek, emlékkönyvek, társasjátékok, dus választéka. Olcsó árak, alkalmi vételek. Minden könyv- és zeneműujdonság raktáron. Divatos litografált, nyomtatott és dombornyomású névjegyek gyors elkészítése. Kerpel Izsó könyv- és papírkereskedése, Aradon. 4071

Hoffmann Sándor

Arad, (színház-épület.) Női- és leányfelöltők és télikabátok a legújabb kivitelben érkeztek! Versenyen kívüli árak! 4268

Tűzbiztosításban

jártas üzletszerző nőtlen tisztviselőt fix fizetéssel alkalmazunk. Ajánlatokat „Fix” jelige alatt a kiadóhivatal továbbít.. 4630

Különbejárati

butorozott szobát keresek a főtér közelében. Cim a kiadóhivatalban. 4575

Egy butorozott

nagy szalon külön bejárattal, erkéllyel, villanynyal azonnal kiadó. Szent István-u. 3. a. 4627

Szöszerszám

és nyereg, használt, de jókarban levő, megvételre kerestetik. Cim a kiadóban. 4628

Rum,

konyak, bor és egyéb üveg viganetták kaphatók Ingusz I. és Fia könyv és papírkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. 671

Keresek

Neues Wiener Journal-t Subabonmentre. Cimeket a kiadóba kérek.

Ha cigarettázik

használjon Progress szivarkahelyt, 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 240. Egyedül kapható Ingusz I. és Fia könyv- és papírkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1651

Knežich Károly-utca

11. számú ház szabad kézből eladó. Bővebbet ugyanott. 4420

Jatelligens leány

Beszél magyar, német és román nyelven. Bármily üzletbe mint kezdő elárusító nő ajánlkozik. Vidékre is megy. Cim: a kiadóhivatalban. 4647

Szép Karácsonyfa

kapható. Jánossy, Lahner György utca 8. szám. 4652

Eladó

Elutazás miatt egy vörös machagoni (imitatio) hálószoba, továbbá teljes konyhaberendezés keveset használt Megtekinthető d. e. 11 órától d. u. 5 óráig. Munkácsy utca 2. sz. I. em. 13. ajtó 4651

Eladó nagyvendéglő.

A város egyik legforgalmasabb polgáriétterme és vendéglője kedvező feltételek mellett eladó. Verhovay adás-vételi iroda, Bercesényi Miklós utca 1. szám. 4648

Szalkai Arminné

himző és fehérneművállalata
Arad, Weitzer János-u. 13.

Női, férfi és gyermek kelen-gyek készítése rövid idő alatt a legfinomabb hozzávalókkal, elsőrendű kivitelben készülnek. 4091

Uri leányok

fehérnemű varráshoz és himzéshez oktatásra fölvetetnek.

Valódi 4578

francia mellfűzők különlegességek kizárólagos raktára Varga D. Dani

Arad, Andrassy-tér 20.

Ernyő különlegességekben dus választék. Javítások és villany-ernyő készítesek elfogadtatnak. Városi és megyei telefon 808.

Akar Ön Pénzt

megtakarítani?

Akar Ön jó árut is olcsón venni?

nygy keresse fel

KORÁNYI

cipő-, kalap- és uri divatáruházát,

mert szép és jó árut csak ott vehet a legolcsóbban. — Saját érdekében győződjék meg! és vigyázzon a cégre!

Korányi Jenő Szabadság-tér 3.
(a volt Winternitz-féle helyiség.)

Leszállított árak.

Erős munkás cipő, kézi-munka frt. 2.60 feljebb.
Férfi Box Bergsteiger frt. 3.75 feljebb.
Amerikai cipő box vagy chewer frt. 6.50 feljebb.

Női fűzős cipő frt. 2.70 feljebb.
Box fűzős frt. 3.50 feljebb.
Fiu-, gyermek- és leány-cipők már 80 krajcártól és feljebb.

Bálcipőkben óriási választék!

Férfi-, női-, gyermek-, leány- és flu cipők minden kivitelben és minden árban kaphatók!

Legújabb divatu- kalapok, nyakkendők és fehérneműkben

Állandóan nagy raktár.

MALEK D.

ANGOL URI-SZABÓ ÉS KATONAI EGYENRUHÁZATI MŰTERME

ANDRÁSSY-TÉR 5. SZÁM.
LLOYD-PALOTA.

Legizlésesebb ruhák remek szabással jutányos árban készítettnek.

Állandó nagy raktár elsőrendű minőségű bel- és külföldiszövetekben.

Vidéki meghívásra bármikor készséggel szeméyesen megyek.

Őszi és téli angol divatszövet ujdonságok óriási választékban megérkeztek.

Előnyös fizetési feltételek.
Dijmentes vasalás!

Tájékoztató

Arad legnagyobb

Karácsonyi tárlatáról.

FISCHER Nagyáruházában

3904

Szabadság-tér 12. szám. (A vaskapu épületében.)

Kétségteljes tény, hogy Fischer Simon Nagyáruházának karácsonyi tárlata az országban az első helyen áll. Nincs egy sem, mely csak távolról is megközelítené! Nagyság, fény, pompa és választék dolgában még a fővárosi tárlatok sem tesznek tu

Fischer karácsonyi tárlatán a legexklusívabb körök is megtalálják magas igényeik kielégítését. Remek játékszerek vannak ott fölhalmozva, melyeket a műipar produkált és egy-egy ilyen darab nagy értéket képvisel. S bár így a nagyigényű közönségről gondoskodva lett, mégis nem lesz érdektelen ezzel szemben megtudni azt is, hogy mit tartalmaz, mit nyújt már a népszerű egy koronás osztály Fischer Simon Nagyáruházában. Sok bevezetés helyett álljon itt a következő rövid kivonat:

Egy koronás cikkek:

Karácsonyfa-csengő angyalokkal önműködő
Cengetyű kocsi
Bohócos állat
Báránka valódi gyapjuval
Tüzoltó kocsi
Csomagoló kocsi
Nagy nyul
Sörös kocsi
Homokos kocsi
Fényezett ló
Páros lovak
Fürdőkád babával
Nagy csacsi
Mozdony
Ugró kutyácska
Villanyos vasut
Festék doboz
Képes kockajáték
Vonat
Nagy faépítő-szekrény
Laterna-magica
Ólomkatonák
Tekejáték
Katonai felszerelés
Gyermek hegedű
Húzó harmonika

Legnagyobb fémtrombita
Gyermek dob
Nickel trombita
Gyermek zongora
Számzongora nickelből
Celuloid-kürt domborművel
Karikalövő pisztoly
Baba ágy
Gyermek puska
Gyermek kard
Huszár csákó
Öthangu trombita
Öltözött babák
Gummi babák
Bádóg játék csoport
Valódi francia bábé
Törhetetlen katonák dobozban
Mosdó készlet
Teljes konyha berendezés
Tabló leánykának
Fröbel kézimunka-játék
Porcellán szervíz
Baba konyha
Baba butorok
Diszes tüzhely
Hinta fiucska
Nagy számoló gép

Harang és kalapács
Sakkfigurák
Sakkjáték
Lottójáték
Lóverseny játék
Dominó játék kőből
Önműködő gőzös
Képes könyv
Seprő készlet
Uzsonna szelence
Lombfűrész készlet
Zenélő doboz
Finom gyermek csörgő
Öntöző kanna
Gőzhajó
Automobil
Nagy ágyuk
Kerékpáros
Börstorok
Kávédaráló
Játék kut
Bárfai alakok
Mérleg
Baba diván
Vizben uszó állatok
Mángorló gép
Fa kredenc

Ékszer tartó csiszolt üvegből
Levelező-lap album
Diszes fiúkrök
Elegáns tentatartók
Bársony emlékkönyv
Csont tolltartó
Kézimunkakosár
Faldiszek
Tűtartó gyümölcs formába
Fa és fémkeretek
Bőr kézi táska
Legfinomabb bőr erszények
Levélpapír dobozban
Email tálcák
Email gyufatartó szivarvágóval
Nickel gyertyatartó gyufatartóval
Majolika gyertyatartó bronccal
Színes és fehér kancso
Üveg és nickel cukortartó
Porcukortartó nickel fogóval
Diszes vajtartó
Legyező
s ezer meg ezer itt külön
fő nem sorolható tárgyak.